aña 13
no. 6
ÿuni 1982

SKOL & KOMUNIDAT

SIMAR
SINDIKATO DI MAESTRONAN DI ARUBA



WIM DRIESSEN

redaktie: c. tromp, r. oomen, h. oplaat, q. maduro en l. emerencia.
redaktie-adres: kantoor simar, sabana blanco 36.
bank skol & komunidat: a.b.n., banknr. 31.47.886.
layout en fotografie: r. de graaff.
drukker: vad.

simar, sindikato di maestronan di aruba, sabana blanco 36, pob 582, oranjestad, tel. 24219.
bestuur: madonna stephens, voorz.; carla kelkboom, sekr.; henk weustink, vice-voorz.; mercedes van der hans-orman, 1e penningm.; arturo oduber, comm.
sekretaresse kant.: mevr. f. alexander.
bank simar: banco barclays antiliano v-224-1, a.b.n. 31.47.290.

SKOL & KOMUNIDAT

aña 13 - no. 6
yuni 1982

sindikato di maestronan di aruba

KIKO ELEKSHON DI STATEN TA BAI OFRESÉ NOS?



BETICO CROES:
Status Aparte o
Estado Liber Asosiá

Mientras ku kampaña di elekshon ta den "full swing" i kasi lo bo por kere ku e aña aki nos ta selebrá dos biaha karnaval, hunto ku nos, diferente hende ta puntra nan mes kiko lo bai sosode despues di elekshon.
Manera situashon ta awor aki, no ta mustra ku e periodo ku ta bai spera nos despues di elekshon, lo bai fasil. Tur e puntonan di konflikto ku a hasi ku gobierno a tambaleá, te kai, te ainda ta un realidat ku nos no por skapa di dje. Si nos mira e tendensianan na Korsou unda p.e. un partido manera PSD ta hiba komo lema "saka Aruba afó", nos ta puntra nos mes riba ki base nos polítikonan ta bai drenta Staten i posibelmente forma parti di un gobierno sentral. (Mira tambe deklarashonnan di Don Martina den entrevista ku Skol & Komunidat).
Nos a purba di haña e programanan di e partidonan politiko di Aruba, pero, no kompletamente pa nos sorpresa, nos a bin ripará ku apenas un luna promé ku dia di elekshon, e partidonan no tin nan programa klá ainda: un indikashon hopi fuerte di e manera ku partidonan aki na Aruba ta hiba nan kampaña i di nan madurés político.
Pa tòg haña algun idea di kiko e partidonan politiko tin pa nos komo punto di programa, nos a asisti na e foro político ku a wordo organisá dor di Sentro di Bario Noord, unda e lidernan di e diferente partidonan a asistí ku e meta pa informá pueblo. En korto nos lo duna un relato di lokual a wordo tresí di-

lanti dor di MEP, AVP, PPA i RUBA.

MEP

Un biaha mas e lider di partido a deklará ku e alternativánan ku aktualmente ta wordo studiá den komishon di 7 ta: Status Aparte i Estado Liber Asosiá. Remarkable ta e deklarashon di sr. Croes ku "aki dos aña Gobierno Sentral lo no eksisti mas pa Aruba". Ku otro palabra: aki dos aña Aruba lo no ta forma parti mas di Staten. Esaki ta laga nos korda e tantisimo deklarashonnan den pasado, segun kua p.e. na aña 1981 nos lo a bira independiente i tambe ku 1979 lo tabata e delaster aña ku Aruba lo a partisipá na elekshonnan di Staten. Nos ta korda tambe e tempo ku e palabra "elekshonnan indirekto" (getrapte verkiezingen) tabata hopi "in".
Awe nos ta nota atrobe ku e mesun tipo di promesanan aki ta wordo hasí!
Segun sr. Croes na november benidero lo tuma lugá e Konferensia di Mesa Rondó pa trata e raport di Komishon di 7. Despues di e konferensia lo kai un desishon i lo sigui un periodo di 1-1/2 pa 2 aña den kual lo tin un desentralisashon masal. Despues ku e desentralisashon aki ta kumplí, Aruba lo sali foi Staten i drenta den su posishon nobo di Status Aparte of Estado Liber Asosiá. Aruba lo keda pa un sierto periodo (aki nos ta ripará ku sr. Croes parse di a bira tòg un tiki kouteloso) den e posishon ei pa despues di esaki bira finalmente independiente.

Tur esaki ta laga e siguiente preguntanan surgi:
1. Ta papia ku lo "kai" un *desishon* na konferensia di Mesa Rondo. Unda e referendum ku tanto a wordo primintí a keda? Atrobe e ta wordo skondí bou mesa?
2. Kiko ta bai pasa si Hulanda no aseptá Status Aparte ni Estado Liber Asosiá? Aruba ta bolbe regresá pa bin hasi su 'huiswerk' ku Hulanda lo bolbe dun'e pa hasi?
Nos tur sa ku den pasado Hulanda, na diferente momento, a buta resultadonan di komishonnan (ku e mes a instalá) í deseonan di Antias simplemente un banda ora ku esakinan no tabata kuadra ku sú metanan i deseonan pa ku su kolonianan. Aki nos ta korda e raportnan trahá dor di Komishon Oppenheim (1944) i e raport trahá dor di Komishon Van Poelje.
Pero tambe nos ta korda kon Hulanda a nenga di pone e derecho di separashon den e preambule di Statuut, kon Hulanda a nenga di regla e outonomía di e islanan na un manera satisfaktorio i finalmente kon Hulanda a implantá e partishon di asiento den Staten di 12 — 8, kontra di deseo di henter Antias.
Den e relashon ku Aruba tin aktualmente ku Hulanda, ta bisto ku tin un dependensia desisivamente grandi di Aruba pa ku Hulanda, prinsipalmente riba tereno finansiero. I ya ku nos gobernantenan semper a i ta sostené i alabá esaki, ta mas ku klaro ku nan lo aseptá ku finalmente ta Hulánda ta disidi ki status Aruba lo haña i ki ora esei lo bin na vigor. Ta den lus di e realidat aki nos ta pone duda fuerte tras di e deklarashon di sr. Croes unda e ta bisa ku (en kontradikshon ku AVP e tempo ei na añanan '50) MEP sí lo por forsa Hulanda, ya ku MEP a sòru pa lasonan i kontaktonan internashonal ku lo wordo utilisá i mobilisá imediatamente si Hulanda mester keda stroba deseonan di Aruba.
3. Kiko ta bai pasa ku tur e "landsambtenaren" ku aktualmente ta trahando den e diferente departamentonan di gobierno sentral? Tin palabrashonnan ku e representashon di e ambtenarnan aki tokante nan futuro posishon? E amtenarnan a wordo poní na altura di lokual ta spera nan?
Kon teritoria insular ta bai krea empleo pa tur e hendenan aki den un tempo asina kortiko? I, si lo bai kai "ontslagen", a base di kua kriteria esaki lo sosode?



HENNY EMAN

AVP i RUBA

Di parti di e lider di AVP nos por a skucha ku AVP ta keda stres riba un kambio di Statuut. Esaki pasobra dén Antias lo ta imposibel pa regla asuntonan di Aruba. Segun sr. Eman, Hulanda lo bai di akuerdo ku esaki. Tambe AVP ta blo 'stress' ku nan lo no drenta gobierno sentral si no bin un akuerdo riba un plan pa yega na un kambio di Statuut i konsekuentemente un Status Aparte pa Aruba. Nos pregunta ta: AVP més tin un idea konkreto kaba di kiko e plan mester inserá i si akaso no por yega na un kombenio, kiko e orei? AVP lo bai manda telegram kada día pa gobierno sentral pa asina por influí e maneho diario?
Remarkable ta atrobe e poko atenshon ku AVP ta dediká na un independensia di Aruba pa ku Hulanda komo meta final. Den esaki nan ta tuma mas o menos e mesun posishon ku RUBA. RUBA ta deklará sin mas, ku pueblo di Aruba lo no kier independensia. Pero e ta lubidá di bisa aserka ku, si por si akaso esaki enberdat ta asina, na promé lugá esaki ta pa falta di nos propio gobernantenan ku semper a sembra den pueblo un miedo inmenso pa independensia i nunka a eduká e pueblo pa su independensia kultural, sosial i finalmente estatal. Pa kolmo sr. Vos ta sita un raport di un instansia Hulandes, "Institute of Social Sciences", ku lo a deklara ku "men kan zich moeilijk aan de indruk onttrekken dat Aruba geen onafhankelijkheid wil".
RUBA su deseo ta pa kibra ku e lasonan ku gobierno sentral i pa keda serka Hulanda. Mientras ku RUBA ta papia di e "gara" di *gobierno sentral* (i huntu ku RUBA, AVP i MEP tambe ta kanta esaki den koro) e ta lubidá ku e gara di *gobierno hulandes* ta hopi bes mas grandi.
Si den gobierno sentral més Aruba lo tabatin poko di bisa, anto ta un ilushon total pa kere ku den relashon ku Hulanda Aruba sí lo tin un stèm. Sr. Vos a bisa ku nos mester haña e libertat pa "krese". Nos ta puntra nos mes ta kon ta posibel ku bo ta hinka bo mes den un posishon mas dependiente pa ku Hulanda ku bo tin kaba, anto na e mesun momento bo ta papia di krese pa independensia. Lokual ta wordo propagá akinan ta pa drai holoshi pa mas ku 40 aña bèk den historia i pa hasi di Aruba atrobe puro kolonia hulandes.

BENNY NISBET





WATTY VOS

PPA

Di banda di PPA a wordo tresí dilanti ku lo mester keda eksisti e lasonan di koperashon entre e islanan di Antias i ku lo mester keda lasonan ku Hulanda, tambe despues di independensia.

Mientras ku durante di e foro aki e lidernan di partido lo mester a duna tambe nan punto di bista tokante puntonan di programa ku nan lo bai bringa pa nan, despues di elekshon, ta interesante pa nota ku ningun di e kuater partidonan aki por a duna informashon konkreto tokante esaki.
Kiko nan lo bai hasi riba tereno sosial, enseñansa, gastonan halto, demokrasia, representashon i partisipashon di sindikatonan den desishonnan ets.; tur esakinan a keda pregunta sin kontesta durante e foro aki i ta di teme ku e preguntanan aki lo no haña kontesta durante *henter* e kampaña elektoral. ●

Un komparashon Malvinas-Antias

Den e ultimo lunanan nos por a lesa i tende hopi riba e konflikto di e islanan Malvinas. E posishon venezolano den e asunto aki i su influensia aki na Aruba via sierto medio di komunikashon (matutino arubiano) i te asta sindikato, ta pone ku un komparashon di e situashon di Malvinas ku esun antiano ta sumamente interesante i importante.
Nos ta kere ku na vispera di nos independensia ta hopi nesesario pa tene debidamente kuenta ku e konsekuensia(-nan) ku e konflikto aki por tin pa nos, sigur si Argentina mester sali bentahoso.
Awor mas ku nunka nos mester ta konsiente di nos posishon komo islanan chikito, den tur sentido vulnerabel, frente di un pais ku ta manisfestando su mes di ta ambishoná pa tin influensia grandi riba teritorio karibense, tanto pa su seguridat komo pa motibonan ekonomika.

E konflikto di Malvinas

a. E historia di Malvinas

Despues ku den e segundo mitá di siglo diesocho e fransesnan, inglesnan i spañonan tawata den poseshon di e islanan aki (of parti di nan), e historia ta bira mas interesante. Na 1774 e inglesnan ta sali bai di e islanan, lagando nan den man spañó. Sinembargo nan ta "claim" e islanan komo teritorio ingles. E spañonan ta bandoná e islanan na 1811. Despues ku na 1816 e "Provincias Unidas del Rio de la Plata" (Argentina) a bira independiente, nan ta kuminsá eksihí e teritorio komo di nan. Algun soldá argentino ta keda einan for di 1826-1832. Na aña 1833 e inglesnan ta rekonkistá e islanan i ta manda e argentinonan bek. E islanan for di e aña aki e desaroyá nan mes bou di bandera ingles, te na e invashon argentino di dia 2 aprel 1982.

b. Posishon di Argentina

E posishon argentino ta basá riba e derecho historiko. T'asina ku na 1816 ora ku "Provincias Unidas del Rio de la Plata" (despues e nomber a kambia pa Argentina) a bira independiente di Spaña, e islanan tawata kai bou di Spaña ku a kumpra esakinan for di Fransia. I segun e prinsipio di "Uti possidetis juris"* e islanan ta kai outomatikamente bou di Argentina. E prinsipio aki ta regla e fronteranan na momento ku e paisnan latino-amerikano bira independiente. Nan ta basa nan mes tambe riba e "Doktrina Monroe"**, un faktor importante den e politika eksterior di Merka pa ku e potensianan oropeo den asuntonan di e kontinente amerikano.
Argentina kada aña tawata manda protesta aden serka Inglatera. For di aña 1946 mas preshon a wordo ehersé riba Inglatera. Muchanan di skol tawata siña ku Malvinas ta parti di teritorio Argentino i ku nan tin derecho ariba e islanan. Na 1965 kombersashonnan a wordo habrí pa buska solushon den e asunto aki. For di tempo aki hopi akuerdonan a wordo lográ entre Argentina i Inglatera riba diferente asunto (e.o. di komunikashon Malvinas-Argentina i asuntonan ekonomiko).
Pero Argentina ta haya tambe ku Inglatera ta tardando mucho pa yega na un akuerdo diplomátiko definitivo di e problema aki. Otro punto ta ku Argentina ta kontra kolonialismo i nan ta di opinion ku e soberanía di e islanan ta toka eksklusivamente Argentina, lagando kompletamente un banda e deseo di e habitantenan (outodeterminashon).

c. Posishon di Inglatera

Inglatera ta haya su mes den un posishon débil ora ta trata di aspektonan kolonial. P'esei el a akseptá pa kuminsá kombersashonnan ku Argentina. Pero den e mesun konteksto ei (esun di dekolonisashon), pa Inglatera e derecho di outodeterminashon di e habitantenan i/of e "inspraak" di nan, ta pone ku e kuestion di soberanía ta kai bek serka Inglatera. E mayoria di e habitantenan ta sinti nan mes Ingles i ta deseá di keda Ingles. Esaki ta un di e argumentonan fuerte. Inglatera ta haya ku ta inakseptabel pa solushoná konfliktonan teritorial/diplomatiko a base di forsa militar.
Esaki lo por tin su efekto, ya ku mas paisnan den e kontinente aki konose basta konfliktonan terotorial (Venezuela-Guyana, Argentina-Chile, Guatemala-Belize pa menshona algun).

d. E aspekto politiko

Na momento ku Argentina a invadi e islanan Malvinas, Argentina tawata den un situashon sosial-ekonómiko deplorabel. Despues di 6 aña diktatura militar, Argentina ta konose un inflashon di no menos ku 130% i un desempleo ku ofisialmente ta 15%, pero ku en realidat ta hopi mas. Den e siman promé ku e invashon argentino, miles di hende a demostrá kontra e diktatura militar, pa pas i pa trabou.
E militarnan a kibra e demostrashon i a detené no menos ku 107 lider sindikal. Despues di e invashon tur e problemanan a wordo halá un banda i Galtieri a logra di kita e atenshon riba e problemanan. Sinembargo OAS i Nashonnan Uní tambe ta preshonando Argentina pa kambia nan sistema di trapa e derechonan humano.
Pa Inglatera e respet i e kredibilidat komo aliado, komo defensor di su siudadanonan i komo potensia ku ta tene su mes na promesanan, ta na peliger. Sigur ta ku e konflikto aki lo tin konsekuensia pa e politika interno di tur dos pais.

e. E aspekto ekonomiko

E petroleo ta un otro motibo pakiko tin asina tanto interes di parti di Argentina. Ya den komiensa di e dekada setenta investigashon seismológiko a tuma luga ku ta indiká ku e "kontinentaal-plat" ta kontene un abundansia na petroleo.
Kombinando e situashon sosial-ekonomiko deplorabel di Argentina ku e resiente spekulashon ku na Malvinas un produkshon diario di 2 mion barí lo ta posibel, nos por bisa ku e momento tawata oportuno pa Argentina. Nos tin ku remarka sí, ku e situashon ekonomiko di Argentina lo wordo empeorá dor di e gastonan eksorbitante di e guera. Nos ta kere sinembargo ku pa Inglatera, banda di e argumentonan ya menshoná (outodeterminashon-soberanía kontra agreshon komo solushon pa konfliktonan teritorial) e kuestion di petroleo tambe lo ta di importansia.

f. E aspekto strategiko

E situashon geofrafiko di e islanan Malvinas (entre nan tambe South Georgia i South Sandwich Islands) ta di hopi importansia p'e seguridat den e parti sur di Atlantiko. Nos ta pensa aki na e ruta di e tankeronan ku ta sali for di Medio-Oriente pa Europa Oksidental i Merka. Argentina lo a purba haya Merka na su banda, a kambio di fasilidatnan militar riba e islanan. Esaki pa enfrentá e ekspansionismo sovietiko den Sur-Atlantiko. Ministerio pa asuntonan di eksterior argentino a nenga ofisialmente ku esei a sosodé.

E posishon di Nashonnan Uní den konfliktonan asina

— Den konfliktonan asina nos ta konsiderá e organisashon di Nashonnan Uní, e instansia apropiá pa buska un solushon diplomatiko. E "ophetividat" di e organisashon aki ta mas akseptabel, mirando e karakter mundial. →

Esaki pa motibo di e influensia grandi di opinion mundial relashoná ku e konflikto.
— Nashonnan Uní mester vigilá tur e prosesonan ku por kondusí na uso di forsa militar, spesialmente den terser mundo, i por (trata na) evitá esaki dor di ehersé sierto preshon diplomátiko na promé instansia.
Nos ta trese esaki dilanti pasobra komo pais chikito nos ta depende di otronan pa nos seguridat (protekshon). E lasonan aki (ku N.U.) no ta direktamente mará na sierto ideología i forma di organisá bo país. E margen di soberanía lo por wordo ampliá (p.e. mas chèns pa hiba un polítika di no-alineashon).
— Nashonnan Uní mester keda "stress" riba su prinsipio di ta kontra uso di forsa militar pa solushoná konfliktonan teritorial diplomatiko. Artikulo 2 lid 3 ta bisa: "Tur miembro di Nashonnan Uní lo solushoná konfliktonan internashonal di un manera pasífiko, pa no trese pas i seguridat internashonal den peliger".
Artikulo 51 ta trata e derecho di defensa propio di e miembro di N.U. ku wordo ataká. I ta nèt di e derecho ei e paísnan chikito no por hasi uso, dor di e falta di forsa militar kompetitivo. Pues e tarea aki lo mester ta direktamente serka Nashonnan Uní.

E situashon di Antias (islanan Aruba, Boneiro i Korsou)

— Nos posishon estatal aworaki ta ofisialmente, ku nos ta formando un parti outónomo (?) di Reino Hulandes. Esaki ta wordo reglá den Statuut. Komo tal Reino Hulandes (lesa Hulanda) ta enkargá ku defensa eksterno i e asuntonan di relashon ku eksterior.
— Tin indikashonnan ku ta mustra ku nos teritorio (Aruba) ta riko na petroleo. Esaki ta hasi ku nos potensial ekonomiko lo por ta di hopi mas peso ku e tawata den pasado. (Ademas e hafnan antiano i e presensia di dos refineria por tin su influensia tambe).
— Nos situashon geografiko ta duna nos islanan un posishon sumamente stratégiko. Nos ta keda hopi serka di e kosta venezolano i tambe no mucho leu di e "Golfo de Venezuela", e entrada pa e sentro petrolero venezolano.
— Aktualmente nos ta den e proseso di dekolonisashon. Hulanda kier deshasí di su status di kolonisador. Spesialmente na e islanan grandi bo por ripará ku e rumbo tumá lo mester hiba Antias na "independensia politiko" (e forma i e tempo nesesario ta diferensiá entre Aruba i Korsou).
Trabounan preparativo pa e futuro struktura estatal a i ta wordo hasí tanto pa un Antias independiente komo pa un Aruba independiente. (Grupo di trabou di reino, K.W.G., konferensia di mesa rondo, R.T.C., Komishon di Shete, otro R.T.C. na fin di aña).
Den e lus di dekolonisashon nos kier menshoná tambe e tratado di delimitashon di awanan teritorial ku a wordo firmá na kuminsamento di '78 entre Venezuela i Reino Hulandes.

E posishon Venezolano

— Venezuela lo no por eksihí e islanan antiano basando su mes riba e derecho historiko (Uti possidetis juris*). Tempo ku Venezuela a bira independiente, ya Antias tawata hopi tempo hulandes.
— Den pasado prominentenan venezolano a yega di hasi hopi deklarashon den e sentido di ku Aruba, Boneiro i Korsou ta pertenesé na e teritorio venezolano. Tambe e kuestion di e hisamento di impuesto pa 30% pa Antias tawata un intento pa kibra e signifikashon ekonomiko di Antias.
— Nos por ripará ku e infiltrashon venezolano di e ultimo añanan ta bai via diferente kanal:
a. Tereno sosial: plan vakashonal, bukinan, matanan, bekanan ets.
b. Tereno kultural: kursonan na Sentro Bolivar i Bello, krea atmirashon pa heroenan venezolano (busto ets.), beka pa un kurso (post-grado?) pa direktor di instituto di kultura di Aruba ets.
c. Tereno sindikal: CLAT ta presénte na tur tres isla (Aruba, Boneiro i Korsou) i su presensia ta mustra di ta difikultá e proseso di union sindikal na kada isla.
d. Tereno ekonomiko: mas i mas kapital venezolano ta wordo invertí aki na Antias, turismo, ferry ets.
— E aspekto di seguridat ta hopi importante. E balor strategiko ta hopi importante. Tambe e echo ku Venezuela lo no tolerá ningun ideologia straño (sosialismo) dilanti su porta komo faktor destabilisante pa e politiko interno venezolano.
— Venezuela a kambia su konstitushon na 1961 unda e ta habri kaminda pa un integrashon di Antias na Venezuela. Artikulo 15 di e konstitushon ta bisa "La ley podrá establecer un régimen jurídico especial para aquellos territorios que, por libre determinación de su habitantes y con la aceptación del Congreso, se incorporen al de la República".
Nos ta kere ku e artikulo aki ta papia pa su mes.

E preshon sikologiko venezolano di algun siman pasa

Despues ku e konflikto di Malvinas a empeorá, gobierno venezolano a pone hopi preshon riba gobierno antiano ku e kuestion di e portavion "Hermes". Nan tawata hasi uso di informashonnan falso pa purba pone gobierno antiano mustra su koló den e konflikto. E stopmento di koi awa di Río Caroni a bin hunto ku e susedidonan aki. Gobierno sentral a reakshoná firme den persona di prome ministro Martina. Nan a manda protesta ofisialmente via Reino Hulandes na Venezuela. Di otro banda Sr. Martina a deklará ku Antias mester ta un "zona di pas".
Pa nos ta hopi straño ku aki na Antias (ku eksepshon di MAN) ningun otro partido a reakshoná ofisialmente . . . Spesialmente aki na Aruba, e dos partidonan mas grandi, MEP i AVP, ku lasonan ku partidonan venezolano, no a protestá ofisialmente kontra e echo aki, ni a reakshoná riba e echo aki mes.

E derecho di outodeterminashon

Den e proseso di dekolonisashon e derecho di outodeterminashon ta hunga e papel mas importante. Pero e derecho di outodeterminashon no ta algo ku mester wordo respetá solamente dor di e madre patria, pero bo bisiñanan tambe lo mester ta di akuerdo ku e derecho aki.
Nos ta pensa akinan na paísnan chikito, ku ta vulnerabel den tur sentido. Den esaki nos kier mustra riba e situashon di Malvinas. Argentina no ta akseptá e derecho di outodeterminashon di e habitantenan i konsekuentemente e derecho aki no ta eksisti realmente!!
Den nos situashon nos mester hiba e proseso di independensia di tal forma ku bo por tin garantíanan pa bo integridat teritorial. Nos lo mester boga pa un rumbo no-alinea (te unda nos por permiti nos mes) i hasi uso di kanalnan diplomatiko pa fortifiká nos posishon, na lugá di sera konbenionan pa ayudo militar di forma ku bo ta keda mará na man ku pia na e paisnan aki.
Nos mester realisá ku komo país chikito nos mester ta kontra agreshon militar den konfliktonan teritorial/diplomatiko i duna apoyo na Nashonnan Uní komo supervisor di e derecho internashonal i buska un rumbo no-alinea en kambio pa e posibilidat di hasi uso di nos derecho di outodeterminashon. I nos mester ta alerta ku dor di infiltrashon venezolano, nos derecho di outodeterminashon keda eksisti solamente riba papel!!

**) E prinsipio di "Uti possidetis juris" ta e prinsipio di delimitashon di teritorio ku ta wordo aplika den derecho interamerikano. E ta enserá ku e delimitashon di teritorio di e paisnan (ku eksepshon di Brasil) lo sigui e delimitashon politiko i administrativo, imponé pa Spaña, ku na e momento ei tawata vigente, esta na momento ku tal pais bira independiente. E prome biaha ku ela wordo usá ta den un tratado entre Venezuela i Colombia na 1811.*

***) E "Doktrina Monroe" ta e prinsipio di e politika eksterior di Merka di no ta permití intervenshon di potensianan europeo den asuntonan interno (di paisnan) di e hemisferio oksidental. Ela wordo formula na 1823. Ta solamente e partinan di e kontinente amerikano, ku ya e tempo ei tawata kolonisá pa paisnan europeo, tawata wordo rekonosí komo tal. E formula "Amerika pa e amerikanonan" tawata wordo konsidera komo e kontenido prinsipal di e Doktrina Monroe.*

Prettige vakantie

Het volgende nummer van Skol & Komunidat zal in september a.s. verschijnen.
Wij wensen onze lezers/onderwijsgevenden een prettige vakantie toe.
REDAKTIE S & K

E siguente numero di Skol & Komunidat lo sali na september proksimo.
Nos ta desea nos lesadornan/maestro(a)nan un fakansi plasentero.
REDAKSHON S & K

Fakansi plasentero

grawata

Spoki Laclé a polushoná nos awa i awor ta polushonando nos ambiente tambe skirbiendo pamfletnan stinki. Ché . . .

Despues di e kaso di Nel Oduber nos no ta risibi bishita di kondolensia na kas.

Cai a kai . . .

Betico a laga traha su busto kaba. Sigur e no konose e dicho hulandes: Men eert een man niet vóór zijn dood . . .

Den un charla konfidensial, Guillermo Trinidad a atmití ku den fondo e ta spera ku partido AVP ta sali ganadó. Asina e por pone punto final tras di su "odyssee" i porfin BAI KAS BÈK.



Nu Maybelline Arends-Croes ook op de gele lijst is geplaatst, begint de spanning weer toe te nemen: wie zal in de MEP feitelijk de hoogste toon zingen?

E programa "Purba ku wòrst" di Daniel Leo a haya komo tema musikal: saleo, saleo . . .

Si un palo di lus por a vota, MEP lo tabata ganadó sigur-sigur . . .

Desentralisashon masal, desentralisashon fatal?

Awor nos ta kompletamente sigur ku e manteka, sirbí den suite di "Concord", ta esun di mas dushi na Aruba!

Atan Lee di "Aruba i su independensia" te ainda no a keda nombrá komo hefe nobo di Servisio di Informashon. Pobersito!

AVP: Arubaanse Verf Partij.

Jossy, bo t'ei ainda?

Nos ta spera sinseramente ku e pronóstika di tur partido rubiano lo bira realidat. Asina MEP lo haña 6, AVP 5, PPA 2 i RUBA 1 asiento, di manera ku porfin e bada-bada di repartishon di asiento lo kaba ya ku Aruba e orei lo tin 14 asiento den Staten kontra Korsou ku solamente 12! !

Kon liber nos elekshon ta?

Aki na Aruba nos sa ta orguyoso ku e demokrasia ku ta reina akinan i ku e echo ku nos sí, kompará ku diferente otro paísnan den nos regio, konose elekshonnan liber.
Ku e elekshonnan di 25 di yuni dilanti di porta lo ta bon pa nos hasi nos mes e pregunta kon liber nos elekshonnan ta. Kón liber pueblo ta pa hasi enberdat un "choice" fundá i kompletamente di boluntat propio i liber?
Un persona ta kompletamente liber pa skohe solamente ora ku na ningun manera e ta mará na un otro persona (polítiko), sea ekonomikamente o finansieramente.
Un persona ku pa su pan di kada dia i pa un dak riba su kabes ta depende di FABOR di un otro persona (polítiko), ta limitá den su libertat pa vota pa kualkier otro partido o polítiko, pasobra ku e risiko t'ei i ta real, ku e lo por perde e "FABORNAN".
Aki na Aruba ta konosí ku faboritismo polítiko ta parti integral di nos sistema di biba. Polítikonan ta kumpra votonan via promesanan pa kas di pueblo, onderstand, beurs, "fiksmento" di resibo di awa i elektrisidat, trabou na TAV i otro departamentonan di gobierno. Promesanan ku no semper ta wordo kumplí tampoko.
Mientras ku politikería ta wordo hasí ku DERECHONAN di hende, unda ta wordo hasí komo si fuera ta FABORNAN ta ser duná, esnan ku ta mas den nesesidat ta wordo mará na man i pia na un sierto polítiko o partido. Polítikonan i partido ku no ta kansa, kada elekshon atrobe, ta bin rekordá e hendenan aki riba e "fabornan" risibí i ku awor a yega ora di "paga bèk".
Pues, mirando e relashonnan di dependensia personal entre polítikonan i votadornan, unda polítikonan por ehersé un poder enorme riba e votadornan, ta ridíkulo pa den e kasonan aki papia di un votashon kompletamente liber. Pero no ta solamente e relashon di dependensia aki ta hasi ku libertat kompleto ta den hopi kaso un farse.
Laga nos mira por ehempel e kaso unda sr. Clyve Laclé, konosí pa su malmaneho i faboritismo polítiko ku el a ehersé den su funkshon na DMZ, ta tribi pa deklará na televishon ku lo ta un KRIMEN pa vota pa un otro partido.
Otro ehempel: no ta asina tanto tempo pasá sr. Betico Croes a yama pueblo TRAIDOR ora ku pueblo no a vota segun el a spera. Mirando e ehèmpelnan aki nos no solamente ta puntra nos mes ta ki nifikashon anto e famoso "vox populi, vox dei" tin, i ta ki respet ta wordo duná na nos "digno pueblo".
Más ku esei nos ta konkluí ku lokual ambos deklarashon ta impliká, ta un INTIMIDASHON PURO, unda konsientemente ta atrapá e derecho di ekspreshon liber di pueblo.
Lokual a sosodé na Sentro di Bario Noord, durante e foro polítiko ku e lidernan di partidonan polítiko arubano, a surpasá fanatismo. Unda ku stul i mokete ta zwai, i insultonan ta wordo ekspresá ora otro opinionnan ta wordo tresí dilanti, nos ta papia di intimidashon!
Kon intimidashon i votashon liber por bai hunto? Segun nos e dos kosnan aki ta ekskluí otro.
Tanten ku elekshon na Aruba ta bai akompañá pa intimidashon tapá i suptíl o habrí i bruto, libertat di votashon i un Aruba liber ta keda palabranan fofo.
Tur esakinan ta promesanan skur pa futuro. Un futuro unda den un estado independiente tambe instrumentonan manera polis i CAVA lo ta bou mandato di polítikonan ku awe no ta tuma libertat di ekspreshon na serio.
Den lus di esaki ta bon tambe pa mustra riba e echo ku delaster tempo nos komunidat rubiano ta wordo pestá ku propaganda pa rasismo, odio i sensashon barata dor di un sierto matutino. Unda ku si un persona mester tribi di kritika esaki ku argumentonan sano i fundá, ta parse ku e matutino aki ta pone un "CIA" chikito traha pa saka den publisidat delaster un detaye di bida personal di tal persona. Tur esaki pa "straf" esun ku tabatin tal tribilidat di kritika e korant ku ta yama su mes e "uniko korant netamente arubiano" i unda ku e solo echo di a duna kritika, a hasi ku e persona a bira komunista i anti-rubiano "first class".
Si esaki no por ser kalifika komo intimidashon bruto . . .
E komunidat ku sigui gulí tur esaki lo no mester keda straña si mañan e haña su mes den un situashon ku no ta leu di e berdat di mayoría di e paísnan latino ku ta rondoná nos!
Ta remarkabel ku di ningun di e partidonan polítiko no ta bini ningun reakshon o krítika riba e praktika negativo aki.



VAN HET BESTUUR

Protocol 8 maart 1981

Na de ondertekening van het Protocol op 8 maart verleden jaar zijn er diverse besprekingen geweest ter uitvoering van de in het Protocol opgenomen punten. Deze besprekingen vonden plaats o.l.v. de heer Harms, direkteur van het Departement van Onderwijs - afdeling Aruba.
Vooral het punt 4b, inzake het instellen van een evaluatiekommissie, had nogal wat voeten in de aarde.
Op 21 januari van dit jaar vond de laatste bespreking hierover plaats. In de loop van het jaar waarin de besprekingen gevoerd werden had de heer Harms zich al bezig gehouden met het benaderen van verschillende Nederlandse deskundigen die in aanmerking kwamen om zitting te nemen in de kommissie die het onderzoek naar de taak van de leraar zal moeten verrichten. Hij had verschillende mensen bereid gevonden en daarvan de curricula vitae opgevraagd.
De door het B.C. voorgestelde financieel-economische deskundige, de heer Broer, wenste geen curriculum vitae op te geven, reden waarom hij voor ons niet in aanmerking kwam.
Bovendien zijn wij van mening dat het aksent van het onderzoek niet op het financieel aspekt mag komen te liggen, maar dat de afdeling Financiën van het eilandgebied Aruba zeer wel in staat is het voorstel, dat na het onderzoek uit de bus rolt, op de financiële haalbaarheid kan onderzoeken.
Het B.C. hield echter vast aan de voordracht van de heer Broer (en uiteindelijk zijn zij degenen die de beslissing nemen). Na 21 januari toen eindelijk de besprekingen afgerond werden, heeft de heer Harms het B.C. gevraagd een principe-uitspraak te doen t.a.v. de te benoemen deskundigen, zodat hij deze alvast kon benaderen, opdat zo vlug mogelijk met de werkzaamheden van de kommissie gestart zou kunnen worden. Het lag in de bedoeling per 1 april van start te gaan. De heer Harms heeft daartoe telefonisch kontakt opgenomen met de deskundigen die het B.C. zou benoemen, zodat zij alvast voorbereidingen konden treffen in afwachting van het officiële besluit.
Wij vernemen dat het besluit te laat afkwam, zodat de zaak geen doorgang meer kon vinden per 1 april. E.e.a. is in één van onze radioprogramma's naar voren gebracht, waarop de Gedeputeerde van Onderwijs reageerde en stelde dat e.e.a. niet het geval was.
Daarop vond een vergadering plaats met de Gedeputeerde over deze kwestie, waarin wij erop gewezen hebben dat de Simar partij is in deze zaak en dientengevolge op de hoogte gehouden dient te worden; óók v.w.b. het besluit ten aanzien van de te benoemen deskundigen.
Ons zijn kopieën van een brief van het B.C. aan de minister-president en van een telex van de minister-president aan het KABNA hierover toegezegd, die wij echter na bijna twee weken (het moment waarop wij dit schrijven) nog niet mochten ontvangen.



De heer Harms.

Wij publiceren hieronder integraal de afspraken van partijen (Bestuurscollege en Simar) zoals door de heer Harms, die de besprekingen leidde, zijn vastgelegd.

DEPARTEMENT VAN ONDERWIJS
AFD. ARUBA

Aan: het bestuur van de SIMAR
Sabana Blanco 36, alhier.

Eagle, 9 februari 1982.

Gevolg gevend aan hetgeen bij Protocol dd. 8 maart 1981 onder punt 4.b is overeengekomen, hebben de afgevaardigden van uw bestuur met de vertegenwoordigers van het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba op 16, 23, 30 juni, 30 september, 28 december 1981 en op 21 januari 1982 onder leiding van ondergetekende, Onderwijsdirecteur Aruba, vergaderd, teneinde het werkterrein en de taak van de Evaluatiecommissie vast te stellen, alsook de datum waarop het advies moet worden uitgebracht.
Hieromtrent is overeengekomen:

Datum: Het onderzoek vangt zo spoedig mogelijk aan. De commissie streeft ernaar binnen twee maanden een (voorlopig) advies uit te brengen. Het is de wens van beide partijen dat het totale onderzoek binnen het schooljaar 1981-1982 wordt afgerond. Dus eindadvies vóór 1 augustus 1982.
Werkterrein: Het onderzoek zal zich moeten uitstrekken over het gehele uit de openbare kas van het Eilandgebied Aruba bekostigde onderwijs aan dagscholen, rekening houdend met de totale struktuur van ons onderwijs.
Taak: De commissie zal per schooltype moeten onderzoeken hoeveel wekelijkse lestijden van 45 minuten overeenkomen met een 40-urige werkweek, rekening houdend met de eigen aard van het beroep en de speciale doelstellingen van elk schooltype.
De vergadering heeft zich voorts uitgesproken over hetgeen hier volgt.
Samenstelling commissie: Zoals bij Protocol vastgelegd zal de commissie bestaan uit 2 vertegenwoordigers van het Bestuurscollege, 2 van de Simar, 2 van het Departement van Onderwijs en 1 á 3 evaluatiedeskundigen op onderwijskundig en financieel-economisch gebied. Aangezien het primair gaat om de evaluatie van de taak van de leerkracht, zal het aksent in de samenstelling van de commissie en bij het onderzoek moeten liggen op het onderwijskundig aspekt. Ook de financieel-economische deskundige dient bekend te zijn met de onderwijskundige aspekten. Het Bestuurscollege benoemt de commissie na overleg met de Simar over de te benoemen evaluatiedeskundigen. De commissie doet aanbevelingen voor het voorzitterschap, waaruit het Bestuurscollege dan een voorzitter benoemt. Het Bestuurscollege benoemt een secretaris| notulist, die geen lid is van de commissie, maar eraan wordt toegevoegd. De aanwezigheid van adviseurs bij de commissiebesprekingen is toegestaan. De commissie wordt vrijgelaten in de wijze waarop haar advies tot stand komt, met dien verstande dat ook een eventueel afwijkende mening van een minderheid in de adviesnota wordt opgenomen.
Ingangsdatum nieuwe regeling: Een eventuele nieuwe regeling zal per schooltype in werking treden aan het begin van het schooljaar (1 augustus) volgend op de beslissing van het Bestuurscollege.
Aanwijzing evaluatiedeskundigen: Voor wat betreft de evaluatiedeskundigen stelt de vergadering voor twee onderwijskundigen en één deskundige op financieel-economisch gebied te benoemen. De onderwijskundigen W. J. Brinkman, C. Barnhoorn en W. Stoop, van wie de curricula vitae hierbij worden ingesloten, worden voorgedragen. Het Bestuurscollege zal twee van de drie aanwijzen. De voorkeur van de vergadering gaat uit naar de eerste twee. Er is geen overeenstemming bereikt inzake de voordracht van een financieel-economische evaluatiedeskundige.

(vervolg op pag. 13)

Jossy Mehsen Mansur

Su nomber ta Jossy Mehsen Mansur, su 'korant' ta Diario i esnan ku a lesa esaki durante e ultimo lunanan por a ripará un biaha mas ki 'nivel' e pensamentonan i e 'periodismo' di su redaktor| direktor por alkansá. No ta nos kustumber pa reakshoná na un manera serio riba lokual J. M. Mansur sa skirbi den su panfleta, pero e biaha aki nos lo hasi un eksepshon, anke nos sa ku esaki lo no trese mucho kambio den e sistema di pensa di Mansur. Semper el a mustra di no ta dispuesto ni kapas pa diskuti a base di argumentonan rashonal, pero ku, al kontrario, e ta preferá di bringa su oponentenan na un manera personal i baho, bentando nan mes ora den e skina di 'anti-rubianonan', 'stranheronan' i 'komunistanan', djis pasó nan a toka e mala suerte di tin un otro opinion ku esun di Mansur. Hopi persona ya kaba a bira viktima di e mètodonan fasista ku Mansur ta praktiká den su 'matutino' i entre nan no solamente personanan di Korsou — un blanko favorito di dje ya ku e isla aki ta un fuente peligroso di 'afrikanismo' — pero voral personanan di Aruba mes, ku a dediká gran parti di nan bida na progreso i bienestar di nan isla. E kampaña aki di Mansur ta bayendo pa varios aña kaba i e tempo a yega pa un análisis.

organisá den e asina yamá Terser Imperio di Hitler. Na promé instansia nan tabata operá keto-keto, hungando ku sentimentonan di pueblo pa promové un imagen di superioridat, pa despues fulminá abiertamente kontra hudiunan i tur esnan 'anti-aleman', kitando promé nan derechonan demokrátiko pa despues kulminá den un matanza formal di miones di hende. Karakterístikanan di apariensia, un religion distinto of un aktitut kritiko tabata sufisiente pa nan habri e kranchi di gas p'abo!

No opstante e echo ku e desaster aki mester a forma un lès pa henter mundo, tòg prosesonan identiko ainda por a tuma lugá na diferente país rònt mundo despues di e Segunda Guera Mundial. Si nos wak kiko a pasa na Rusia bou di Stalin, na Nicaragua bou di

i Diario, un peliger pa demokrasia na Aruba!

Bayendo bek den tempo

Nos a usa e palabra 'fasista' i no ta por nada nos a us'e. Segun nos dikshonario, fasismo ta nifiká: "un ideología ku ta wordo karakterisá dor di un aktitut outoritario i un rechaso di derechonan demokrátiko". Awor, nos pór usa e definishon aki pa analisá e aktitut i pensamentonan di Mansur, pero nos ta di opinion ku pa bo haña e mihó bista di loke ta fasismo, na kiko esaki por kondusí i di loke Mansur ta hasiendo, lo ta mihó pa nos analisá ehèmpelnan konkreto di fasismo.
Un ehèmpel hopi konkreto ta e akontesimientonan na Alemania ku a presedé e Segunda Guera Mundial. Lokual a sosode e tempo ei tabata di un krueldat asina imenso, ku mundo a disidí ku esaki mester a forma un lès pa e generashonnan di despues di Segunda Guera Mundial i pa kual motibo te dia di awe entre otro pelikulanan ta wordo produsí pa mustra mundo riba e peliger di fasismo.
Un di e pelikulanan ku tabatin mas impakto den e ramo aki, ta e pelikula Holocaust, ku resientemente, pa di dos biaha, a wordo pasá na Tele-Aruba. Esnan ku a mira e pelikula aki por a ripará kon den un sierto fase di tempo - e fase inisial den añanan binti i trinta - un propaganda i kampaña intensivo a ser lansá na Alemania ku e meta pa di un banda enfatisá e karakter superior di e rasa aleman (das Hochdeutsche) i di otro banda prepará e ambiente pa e persekushon di e hudiunan i di tur esnan ku di un of otro forma no tabata fit den e konsepto aleman di un rasa 'superior'. Tambe esnan ku tabatin kritika riba e desaroyo aki no por a fit den e konsepto ei. Di e manera aki nan a krea e kondishonnan favorabel bou di kual e matanza di e hudiunan, di e personanan ku hèndikèp i di tur e otro supuesto enemigonan di Alemania por a tuma lugá.
Naturalmente tur e kosnan aki no a sosode di un dia pa otro, pero tabata resultado di un proseso basta largo di indoktrinashon fasista. Na promé instansia e ideanan di Hitler tabata sirkulá riba un eskala hopi chikito, pero den kurso di algun aña nan a logra di plama nan ideanan venenoso pa mas i mas hende.
Un papel di suma importansia den e plamamento aki a ser hungá dor di e medionan di komunikashon. Ta nán a hunga un ròl importantísimo den kuadra di e kampaña preparatorio pa eliminá e hudiunan i tur esnan ku tabatin un otro opinion ku e 'führer'. Ta nán tabata un di e sektornan mihó Somoza, na Spaña bou di Franco i si nos wak kiko awendia ainda ta pasando na Haiti, na Chile, na Argentina, na Indonesia, na El Salvador, na Sur Afrika i na Polonia, pa menshoná algun país, nos mester yega na e konklushon ku aparentemente un gran parti di e poblashon mundial no a siña mucho kos di loke a kousa e Segunda Guera Mundia. Nos por konkluí tambe ku algo similar por lanta den kualkier skina na mundo ..... i tambe na Aruba! Konsiderando e posibilidat aki ta mas ku obvio ku den tur parti di mundo tur hende mester keda alertá pa ku un desaroyo di un sistema fasista .... tambe aki na Aruba!!

Awor Mansur

Ku esaki nos a yega bèk na nos punto di salida: e desaroyonan di ultimo tempo aki na Aruba relashoná ku e 'korant' Diario.
Awor no ta asina ku nos ya kaba ta riparando aki na Aruba ku hendenan ku sa kritiká, masalmente ta wordo enkarselá. Tampoko nos ta señala un persekushon di hendenan hudiu. Pero .... loke sí nos ta señalá ta ku e simía pa tal desaroyo tá eksisti aki na Aruba i ku e ta eksisti muy en partikular den forma di e 'korant' Diario, bou direkshon di Jossy →

Mehsen Mansur, ku ya kaba ta hibando un kampaña formal kontra tur esnan ku tin un otro punto di bista ku esun di Mansur: sindikalistanan, periodistanan, maestronan, ministernan, huristanan, hulandesnan, kurasoleñonan etsetera, etsetera.
Voral e *manera* na kual e ta hibando e kampaña aki ta mustra hopi similaridat ku esun na Alemania durante añanan nazista. Nos lo ilustra esaki.
Pa kuminsa ku e karakter general di e artikulonan di Mansur: Nos tur por konstatá ku kada biaha ora ta trata di un diferensia di opinion entre Mansur i un otro persona, e, mesora, den un forma kasi histériko, ta baha na un nivel sumamente personal, kaminda e ta usa asuntonan ku no ta al kaso pa denigrá e persona en kuestion. Di e forma aki kasi tur sindikalista aki na Aruba a wordo ataká i den kual atakenan Mansur a mustra di ta hopi bon na altura di e métodonan nazista: personanan ku no ta kere den Dios no ta bal nada (atake riba Gregorio Wolf, Diario 25-2-1982), usa apariensia di un persona pa deskalifik'e (atake riba Madonna Stephens, Diario 8-5-1982) i pega e etikèt di komunista riba tur esnan ku tin kritika i ku ta papia di mas partisipashon den asuntonan ku ta toka nan mes (sindikalistanan en general). Mirando e echo ku ya kaba el a kriminalisá e palabra 'komunista' den ekstenso, ta mas ku obvio ku pa Mansur tur sindikalista ku ta papia di partisipashon ta kriminal.
Pero e ta bai mas leu ainda. Ora ta trata di personanan ku tin un otro opinion, e, ku su nashonalidat venezolano, ta tribi di yama e personanan aki *anti-rubiano*, insinuando asina un sierto inferioridat pa ku e personanan aki: atrobe e mesun táktika ku e nazinan a usa i ku den añanan trinta a forma e promé paso riba e kaminda pa kita derechonan demokratiko di sierto grupo di persona, esnan supuestamente 'anti-aleman'. E etikèt aki di anti-arubianismo tambe pa mas ku un biaha Mansur a pega riba otro korantnan ku ta sirkulá na Aruba .... sin duda ku e meta pa opstakulisá un diversifikashon di prensa lokal: e nazinan na Alemania a inougurá na e mesun manera e kampaña pa eliminá libertat di prensa pa asina yega na un monopolio di e prensa nazista!! I atrobe meskos ku e nazinan e tambe ta eksihi di prensa arubiano un obediensia estrikto pa ku e 'lider maksimo' ora ku e duna e siguiente kontesta riba un súplika di e otro korantnan pa mas informashon enkuanto un biahe pa Venezuela di un delegashon enkabesá pa Betico Croes i di kual Mansur tambe tabata forma parti (!!!): "E Jefe di Delegacion oportunamente lo duna su relato concreto na Pueblo, y no tin e obligacion pa ningun codigo pa hacie segun e capricho y e kier di siervonan di cierto corant di Corsou. Ta pesey e tin e autonomia necesario pa escoge e momento adecuado, pa haci e presentacion mas completo posible na pueblo di Aruba.
Cualquier intento di imposicion di parti di e elementonan aki pa e hacie segun NAN kier ta hasta un groseria, y un tribilidad cu no ta nada straño den kendenan ta custumbra di lembe e man di nan amonan, manera cachonan sumiso y obediente (!!!red. sik), sin e autonomia necesario pa siquiera considera nan mes medio-autonomo, corda libre pa dicidi!" (Diario, 23-2-'82).
Asina nos por sigui sita Mansur, por ehèmpel e editorial den Diario di 5-1-1982, den kua e ta mas o menos lamentá ku nos no ta biba mas den e epokanan di duelo, ya ku e ora ei "Veeris lo tabata benta banda di caminda kaba, cu dos bala den su camisa di seda blanco, secunda pa su amigonan cu lo a bin pa recoge su restonan y hibanan pa un lugar di descanso eterno." No opstante e echo ku

8/5/'82 **MULANAN INCAPAZ PA AVANZA ENSEÑANZA**

Ta obvio caba pa tur bende cu e comunistanan den e Directiva di SIMAR, encabeza pa e mahosura sin fin "La Donna E Mobile" y e sabiduria infinito Carla "A-Ve-PE" a baha enseñanza na Aruba te na e nivel di suela, ya cu na lugar di dedica nan mes na educacion di muchanan, nan a pasa milita den un partido politico cu no tin nada di gana cu nan apoyo, sino mas bien tur cos di perde. Pasobra ken cu vota pa e partido aki lo ta votando pa e comunistanan di SIMAR y esey si nos no ta acepta na Playa.

No ta DIARIO so ta bisa nan esaki, sino un sindicato di Corsou tambe. Figurabo! Mihor cos cu Madona y Carla por baci ta bay CUBA pa nan siña traha 80 bora pa siman, y asina stop di airbi como mula pa hala garoshi pa e vacacionistanan macamba cu ta bin pasa tres aña di "gloria tropical" na Aruba, sin aporta na enseñanza, sino mas bien purba caba cune prome cu nan regresa nan tera.

Awor nos a haya sa ta pakico e directiva di SIMAR ta asina contra concursonan di belleza, ya cu no a organiza ainda un concurso di mahosura, pasobra nan tin e candidata ideal pa gana un concurso asina ariba nivel mundial. Madona, a la carga! Obliga nan candidateabo pa e puesto. DIARIO ta garantizabo cu BO NO POR PERDE E CONCURSO EY!

"Tot straks, beren de communisten! CUBA wacht op U om 80 uren te werken! CUBA staat te schreeuwen voor U. VAARWEL!

Dat was ongeveer hetgeen in het redaktionele artikel te lezen was. Het is mijn bedoeling niet publiciteit te geven aan een publikatie als "Diario". maar wel om even te wijzen op iets, dat gewoon niet thuis hoort op een beschaafd eiland als Aruba. mijn eiland. maar wellicht niet het eiland van de Diario-redakteur. Waarom gaat hij al deze vuiligheid niet spuiten in zijn eigen land, even ten zuiden van Aruba. Daar kan hij het nog ondertekenen ook met de titel van doctor.....

E. Croes
Aruba, 11 mei 1982

BEURS 12/5/'82

Y pa loque ta trata Donny Lacle, cu a skirbi un nota di redaccion manera cu si e kier a "spanta" DIARIO, ora cu el a bisa cu dia cu e articulo di nos a sali pa contesta e groseria di SIMAR y SKOL I KOMUNIDAT di a yama nos pa "cabay", loque a obliga nos contesta cu Madona y Carla ta un par di mula, si e tabata na Aruba mes, so what? Ta kico e lo a baci?

Y papiando di un concurso di "schoonheid", mihor Donny Lacle cera su boca cu candal, pasobra si mester cuminza publica tur su "schoonheidnan" no lo keda nada di dje pa recoge ni cu stofzuiger. (A buen entendedor, pocas palabras!).

E advertencia pa Donny Lacle ta: e biaha aki lo ta ultimo biaha cu nos lo laga un di su comentarionan inhusto contra nos pasa, pasobra otro biaha nos lo rebenta contra dje cu tur loque nos tin den nos poder, no solamente y cu por yena benter un enciclopedia, un corant.

13/5/'82

Por ultimo, laga Eddy Croes hoga numa den su falso nivel, su falso puritanismo, su falso pretension di ta un gran "academico", ya cu como maestro di school e ta un di e principal causantenan cu enseñanza na Aruba ta ariba su nivel mas baho. Un persona manera e cu ta respalda un revista asina yen di baheza, di sushedad y di porqueria no tin derecho di considera su mes un credito pa su profesion, sino mas bien un descredito, un verguenza y un deshonor.

8/5/'82 **MACAMBA[…] COLONIALISTA D[…] USA MULANAN 'A[…] PA HALA GA[…]**

Ta bon conoci cu e revista "Sk[…]
un panfleta di e macambanan c[…]
pasa tres aña di "vacacion" na […]
usa e Antillanonan manera cabay[…]
nan! Y no ta cabay so nan ta us[…]
pasobra e Directiva […]

Den henter e cuesti[…]
boca cera, ya cu e ma[…]
di maestro di school, a[…]
grandi, y a preta e rien[…]
custia pa nan no "hic"[…]
aki. Y SIMAR cu ta n[…]
CLAT, cu a saca co[…]
su afiliadonan pa na[…]
causa Latinoamerican[…]
macambanan ainda ti[…]
lamentablemente tin[…]
esclavonan cu NO ta […]
y haci nan trabao su[…]
SIMAR ta u[…]

promove naraga[…]
vago y flojo na[…]
a bin Aruba co[…]
di e clase supe[…]
ta bon para na[…]
biba na otro […]
ta ser ofreci d[…]
e macambanan[…]
un refugio, p[…]
por haya pa […]
ainda dispuest[…]
di e degenerad[…]
y putri cu a la[…]
SIMAR no […]

Gregory Wolff, pa nos, no bal n[…]
homber (pasobra ningun homber cu n[…]
DIOS bal algo), ni como sindicalista, […]
representativo di e clase trahador. Y s[…]
dor kier haci su mes un gran benef[…]
schop e tipo di elementonan aki for […]
Corsou nan a yega di hacie caba cu […]
tempo cu e kier a introduci comun[…]
sindical. Di con na Aruba ainda ta […]
mentalidad anti-obrero aki?

Cu e caso aki, lastimamente […]
procedimiento pa parti di un Fi[…]
poco hende a keda cu confianz[…]
dad di kende ta supuesto di ta […]
di Ministerio Publico.
Ta increible con iregular e cas[…]
y con leu e Fiscal y e Directiva […]
pa troce berdadnan, y sconde t[…]

NAN
DI SIMAR TA
ANTILLANO'
ROSHI

...ol I Komunidat" ta
...lonialista cu ta bin
...nan "colonia" y ta
... pa hala garoshi pa
..., sino mula tambe,

... en di escyinan!
...n di Malvinas, SIMAR a keda
...cambanan colonialista disfraza
... pone bozal ariba nan bocanan
...danan y a hinca spoor den nan
... siquiera den henter e cuestion
...miembro di CLAT, o ta faborece
...municadonan conjunto pa tur
... mustra nan solidaridad cu e
...no. Ata un prueba mas cu e
...in Aruba pa un "colonia" y cu
... Antillanonan (mayoria di nan
...rubiano) pa hala garoshi pa nan
...i pa nan.

COMENTARIO

13/5/82

E "nivel" di Eddy Croes..un advertencia pa Donny Lacle!

Djis un contesta pa Eddy Croes, kende a sinti su mes asina "honorable" cu e mester a reacciona contra DIARIO den un articulo cu el a kere ta ofensivo pa nos, pero cu no por ta ofensivo, ya cu si mira ta di cual skina e ta bin, ya por deduci caba cu no ta trata di un persona cu nivel, y menos ainda e derecho di contesta ni na nomber di su mes, corda pa e contesta pa otronan.

Pa su informacion, DIARIO a limita su mes na con... un ataque infunda cu a sali den ...

...aneria y ta creando un pueblo di ...a Hulanda. Awor e macambanan cu ...omo "maestro" di school no por ta ...rior di nan profesion, pasobra ken cu ... su pais no ta bay laga esaki pa bay ...pais, no ta importa cuanto mas nan ...en materia di placa. Pesey Aruba, pa ... aki ("maestro" di school?) a bira ...sobra aki ainda tin mulanan cu nan ...hala garoshi pa nan, y tin subditonan ...to di obedece e mandatonan colonial ...onan aki di un sistema cruel, asqueroso ...ga tanto problema rond mundo. ... ...hada di cabay, y ...

corant sin nivel...

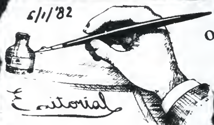
Laga nos bisa Eddy Croes un cos bon cla: e corant aki ta circulando cifranan record na Aruba, y cada dia e ta haya MAS ABONADO, precisamente pasobra pueblo Arubiano sa ta ken EDDY CROES ta y kico SIMAR ta representa. E sa ta ken MADONA y CARLA ta y kico nan ta representa den e sindicato comunista di e maestronan di school. PESEY pueblo ta considera e corant aki (e unico cu tin e curashi di bringa nan, y pone nan na nan lugar) como e corant consentido di pueblo. PESEY e corant aki a kibra tur record y cifra di circulacion, y no tin un skina na Aruba cu no ta haye den hogarnan ARUBIANO!

... Eddy Croes ta tribi di bisa cu e direct...

...ada, ni como ...o ta kere den ...ya cu e NO ta ...si e clase traha-...ficio, e mester ...di su seno. Na ... Adriaan Moen ...ismo den seno ...tolera e tipo di

25/2/'82

6/1/'82



29/3/'82

ORANJESTAD (AAN)
Den un actuacion sumamente straño di e Fiscal mentiroso, Gorter, den e caso cu Jossy Mansur a entama contra e Directiva di SIMAR,

VEERIS: BO TEY AINDA???

...henter e base di ...scal a keda mina y ... den e imparciali-... un representante

30/3/'82

...o aki a ser trata, ...di SIMAR a bay ...ur e articulonan...

21/4/82

anto por averigua cu Hitler tabata un democrata, ya cu el a ser elegi pa voto popular den CUATRO ocasion pa pueblo. Prome biaha el a logra 24 porciento di e votonan popular, djey 30 y pico, djey 45, y por ultimo 75 por ciento. O sea cu e no a subi na poder pa forza, ni pa golpe di estado, sino PA ELECCION LIBRE!

despues di e frase aki Mansur ta bisa ku no ta posibel pa hunga segun e reglanan ei mas, e frase aki a mustra nos klaramente e deseo di Mansur pa regresá na e reglanan di e tempo ei ..... atrobe un similaridat ku e nazinan di Alemania den añanan trinta!!
Manera nos a skirbi kaba, nos por yena hopi mas página di Skol i Komunidat sitanto ponensianan ku tendensianan fasista di señor Jossy Mehsen Mansur, pero nos lo no hasi esei pa no polushoná nos revista. Nos ta kere ku mester ta mas ku kla pa un i tur ku e persona aki, J.M. Mansur sistemátikamente ta aplika e métodonan di e nazinan pa krea un ambiente hóstil pa ku su oponentenan i no ta hesitá pa insinua akshonnan violento den e kuadra aki.

Strategia di Skol i Komunidat

E kampaña aki di Mansur ta bayendo pa basta tempo kaba i tin nos basta preokupá. Voral e echo ku e politikonan, aparentemente pa motibonan oportunista, a mustra di tin miedo di kontradesí e ponensianan di Mansur (asta tin di nan ku ta mantene lasonan estrecho kune) i e echo ku ningun instansia sa reakshoná publikamente riba e tendensianan peligroso di Mansur, ta pone nos teme lo peor pa loke ta futuro di nos demokrasia. Tambe e echo ku e sobrá miembronan di e gremio di komunikashon kasi no sa duna un muestra di desaprobashon pa ku e sistema di proseder di Mansur den su 'korant' Diario, ta forma un fuente di inkietut pa nos i pa hopi mas. Ta rei só nos por rei kiko e motibo pa e aktitut pasivo aki lo ta: Por ta ku nan no ta wak e peliger aki of por ta ku nan tin miedo di un atake personal di Mansur revelando sierto manchanan di nan pasado??? Nos di nos banda en todo kaso sí a señalá e peliger ku ta skonde tras di Mansur i nos en todo kaso no tin nada di skonde di nos pasado i ta p'esei semper nos a keda alertá e pueblo pa e pensamentonan peligroso di Mansur. Problema pa nos tabata sinembargo, kon pa haña e manera mas adekuá pa kombati'é, ya ku el a mustra di no ta kapas pa hiba un diskushon a base di argumentonan rashonal.
Buskando e mihó manera, e promé posibilidat tabata pa ignor'e, pero mirando e impakto ku e persona aki ta purba haña riba nos komunidat, nos no por a bai di akuerdo ku e promé posibilidat aki, foi punto di prinsipio kaba!!
Na di dos lugar nos por a skirbi artikulonan serio, kontradisiendo su ponensianan na un manera rashonal. Nos a purba esaki tambe, pero, manera nos a splika kaba, esaki a mustra di ta eksihí di mas di su nivel, pasobra e uniko kontesta ku bo ta haña di dje ta ku bo ta komunista i un anti-rubiano.
Un biaha, sinembargo, nos a logra algo na e manera aki i esei tabata ora ku nos a revelá, den un artikulo den nos numero di mart 81, e berdadero balor di su diplomanan ku kual e sa blòf tanto asina.
Pa salba su kara, Mansur tabata mas o menos obligá di entama un kaso kontra nos, pero ora esaki a bin dilanti hues, su imagen di pseudo-akademiko a haña mas sla ainda, ora fiscal a bin ku más revelashon i a pidi "vrijspraak" pa nos, lokual en bèrdat a sosode.
Awor, si b'a spera ku Mansur lo a tuma su derota ku 'hombresa', b'a keda bon kiboká. E resultado di e kaso hudisial aki, pa Mansur tabata solamente un preuba mas, ku nos sistema hudisial ta konsisti prinsipalmente di hendenan mentiroso. Un yobida di ofensa a basha riba fiskal di parti di Mansur durante e dianan ku a sigui despues ku e kaso a bin

→

dilanti hues, mustrando asina un biaha mas su 'respet' imenso pa nos sistema demokratiko.
Tòg, no opstante e logro aki, nos a eksperensiá e di dos manera aki en general komo desepshonante, pa motibonan ku nos a splika kaba.
A sobra nos un ultimo manera pa enfrenta e persona aki: usa e mesun taktika di reakshoná, esta na un manera personal, pero ku e diferensia ku nos ta hasi e na un manera humoristiko i ridikulisante den nos kolòm famoso di Grawata. E strategia aki a duna un resultado inesperá i pa e siguiente motibo: Normalmente, den tur pais rònt mundo, korantnan i revistanan sa tin un kolòm den kual sierto susesonan of dichonan di personanan konosí ta wordo ridikulisá, i normalmente e personanan en kuestion no sa reakshoná riba e kontenido di e kolòmnan aki, ya ku ta trata di algo satiriko ku no por wordo tumá na serio. Kon grandi nos sorpresa tabata ora nos a ripará ku aki na Aruba sí tin un fenómeno ku sí sa rabia formalmente dor di e koi kènsnan di nos kolòm Grawata i ku konsekuentemente semper a reakshoná riba esaki: e fenómeno J.M. Mansur.
Manera un 'jukebox' e sa reakshoná kada biaha nos tira un dies plaka aden, tokando e mesun disko bieu i rayá, pero alabes mustrando su berdadero kara, e kara di un persona ku tendensianan netamente fasista. I kada biaha ku e skirbi algo ku tabata reflehá su tendensianan fasista, nos tabatin un grawata p'e i kada biaha atrobe e tabata reakshoná na un manera furioso, kousando na promé instansia un hilaridat formal serka nos, pero n'e mesun momento tambe un prekupashon kresiente mirando e karakter serio i fasista di su reakshonnan. E efekto ku su pensamentonan en general pór tin riba nos komunidat, ku por sierto ainda ta hopi debil ora ta trata di demokrasia, segun nos lo tin konsekuensianan grave, voral si nos realisá ku aki poko tempo nos lo ta pará riba nos mes.

Un bobedat imenso

Pero, biniendo bèk riba e fenómeno Mansur mes, nos tabata konvensí ku un dia e lo pega su mes den su mesun sistema di reakshoná i e dia ei a yega!!
Diasabra, dia 8 di mei 1982, atrobe Mansur a reakshoná riba un grawata i a mustra un biaha mas su kapasidat inlimitá pa baha na nivel di pos. Elementonan netamente fasista atrobe a aparesé den su editorial ora ku el a usa karakterístikanan di apariensia di un miembro di direktiva di SIMAR komo argumento pa deskalifik'e komo persona. Aki nos 'n ta papia mes di su gritonan bieu den e mesun editorial di ku ta trata di komunistanan ku mester bandoná nan isla pa bai Cuba, kompletamente identiko na e forma di fulminá kontra hudiunan i otro personanan ku no tabata di akuerdo ku e 'führer' durante añanan di su regimen. Komo reakshon riba e editorial di Mansur aki, SIMAR di tur banda a wordo aserká dor di personanan mustrando nan indignashon pa ku e kontenido di e editorial ya menshoná i den e korant Beurs en Nieuwsberichten di dia 12 di mei 1982 a sali un remetido di un sierto E. Croes, sin adres, kondenando e editorial na un manera hopi rashonal i kalmo. I kiko a pasa e siguiente dia? L'histoire se repète: Mansur a reakshoná riba e remetido aki na su manera di kustumber, esta sumamente personal, ofensivo i baho, lastrando *Eddie Croes*, ekspresidente di SIMAR i aktualmente kabesante di Julianaschool, den lodo na un manera sin presedente. Pero kiko a resultá di ta e kaso?? Eddie Croes di Julianaschool no tabatin nada nada di haber ku e remetido den Beurs!!! Imagina bo!!! Ki estupides di Mansur!!! Ku esaki no solamente el a komprobá un biaha mas di ta un tipo sin eskrupulo, pero alabes di no tin e inteligensia, ni e komprondemento nesesario di periodismo pa sikiera verifiká su fuente di informashon!!! Si el a tuma e tempo pa djis habri e buki telefon e lo a ripará ku tin mas ku binti E. Croes pará eiden i ku por lo menos e mester tin e adres pa sa di kua Croes se trata, algo masha importante pa Mansur, pasó ta personalmente só e por reakshoná.
Resultado di e bobedat imenso aki di Mansur ta ku Eddie Croes (esun di Julianaschool) a entamá un kaso penal kontra Jossy Mehsen Mansur i ta di spera ku esaki lo yuda pone un fin na e penetrashon sistematiko di ideanan fasista den nos komunidat.

puyito pashumá!
bo ta frustrá
di e salo di bo sodór falso
bo pecho kondedorá
p'e dolor di bo kask'i webo.
bo a krese mankaron
den sombra di lanterna
bo pik a stroba bo sintí.
disfrasá di pato eduká
nunka bo'n siña landa
kon bo kier konose
klaridat di awa klá.
bo kier spierta mondi
tur mainta tempran
ku puyá di gay kantarín.
puyito pashumá!
bo falta e pluma di bo sorto
nan no kier bo
ni pa kuida e web'i oro.
18-1-'82 K.J.R.

Lanta fe soño

Tur periodista, nos inkluso, sa komete fout. Pero nos no por aksepta ku sistematikamente un korant ta plama odio, intoleransia i fasismo den nos komunidat, nengando miembronan aktivo di nos komunidat e derecho di kritika i partisipá. Nos no por aksepta esaki i akinan mester hala atenshon di e otro islanan tambe, mirando ku aparentemente Mansur tin plannan pa amplia su influensia pa e otro islanan tambe, pa medio di akshonnan den un korant kurasoleño eksistente i un korant nobo. Lo ta interesante pa investigá den e kuadra aki for di unda Mansur ta haña e fondonan pa finansiá tur esaki.
Fuera di esaki nos ta kere ku ta bira tempo pa nos komunidat i muy en partikular e gremio di periodistanan aki na Aruba, lanta fe soño, bira konsiente di e karakter peligroso di e korant di Mansur i kuminsa laga resoná por lo menos nan desaprobashon enkuanto e 'periodismo' di Mansur. Nos ta kere ku esaki ta lo minimo ku e gremio aki por hasi, konsiderando voral e aspekto edukativo di nan trabou i kual nan mes semper ta enfatisá.
Manera nos a skirbi kaba, no ta nos kustumber pa reakshoná na un manera serio riba loke Mansur ta hasiendo den nos komunidat. E biaha aki sinembargo nos a hasi e pa mustra nos komunidat un biaha mas riba e peliger serio ku e persona aki ta forma pa un desaroyo demokratiko di nos isla. Nos a hasi e tambe pa di e forma aki niun hende por bin bisa nos despues:

"Ich habe es nicht gewusst!"

(vervolg van pag. 8)

De vertegenwoordigers van het Bestuurscollege bevelen aan mr. D. J. Broer, adjunct-directeur van de directie Personeelszaken van het ministerie van Landbouw. De heer Broer heeft niet willen ingaan op mijn verzoek om inzending van een levensbeschrijving, vandaar dat ik van hem geen curriculum vitae kan insluiten. Het Simarbestuur kan zich niet verenigen met de voordracht van de heer Broer, maar is van mening dat de afdeling Financiën van het Eilandgebied Aruba volkomen kompetent is om het advies van de evaluatiecommissie op zijn merites te beoordelen. Daarom stelt de Simar voor een ambtenaar van de afdeling Financiën als financieel-economisch deskundig lid van de commissie te benoemen.

Het bovenstaande in acht genomen, en gelet op de door de partijen en het Departement van Onderwijs aangewezen vertegenwoordigers, wordt de hieronder volgende samenstelling van de commissie voorgesteld.

Vertegenwoordigers B.C. Aruba:
Hoofd| ambtenaar Onderwijszaken,
Hoofd| ambtenaar Financiën.
Vertegenwoordigers Simar:
Drs. P. Pronk, Mw. M. Stephens.
Vertegenwoordigers Dept. van Onderwijs:
Drs. R. R. van Breet, Hr. F. M. van Drie.
Evaluatiedeskundigen:
Onderwijskundig: Hr. C. Barnhoorn, Hr. W. J. Brinkman, Hr. W. Stoop (2 van de 3).
Financieel-economisch:
Ambtenaar Afdeling Financiën of Mr. D. J. Broer.

De vergadering acht het wenselijk dat het Bestuurscollege uiterlijk 15 februari a.s. een uitspraak doet aangaande de te benoemen deskundigen. Ondergetekende heeft zich bereid verklaard bij de aangewezenen telefonisch te informeren of zij bereid zijn een benoeming te aanvaarden en per welke datum zij beschikbaar zijn. Zo spoedig mogelijk daarna benoemt het Bestuurscollege de commissie.

Gezien de omvang van het werk verbonden aan de analyse en de evaluatie van de leraarstaak, en gelet op het spoedeisend karakter hiervan, is de vergadering van mening dat het van belang is de commissieleden voor de duur van het onderzoek (voorlopig maximaal twee maanden) vrijstelling van dienst te verlenen. Een tijdige principe-uitspraak van Uw College in deze is zeer gewenst in verband met de planning van de andere werkzaamheden van de commissieleden.

R. F. R. HARMS,
Onderwijsdirecteur Aruba.

Het huishoudonderwijs

Naar aanleiding van het probleem van de grote terugloop van het aantal leerlingen bij het huishoudonderwijs hebben wij een drietal besprekingen gevoerd met de leerkrachten werkzaam bij het h.h.o.

Na de derde vergadering is een kort verslag opgemaakt dat inmiddels aan de leerkrachten is toegestuurd.

Navolgend dit verslag, zodat eenieder werkzaam in het onderwijs op de hoogte blijft van hetgeen elders in het onderwijs gaande is.

Verslag van de derde vergadering met leerkrachten werkzaam bij het huishoudonderwijs

De derde vergadering met de leerkrachten werkzaam aan de huishoudscholen ging voornamelijk over het probleem van de vermindering van het aantal uren in het volgend schooljaar.

De kommissie ter bestudering van de opheffing van Paso Sigur (de heren Van Drie, Koolman en Coffie) stelde in de vergadering van 24 februari 1982 dat men zal proberen te voorkomen dat er mensen ontslagen worden; vermindering van het aantal uren zat er wel in.



Paso Sigur

Wij hebben daarop aan de leerkrachten voorgesteld om in gezamenlijk overleg te komen tot een eerlijke verdeling van het aantal uren.

Zijdens de leerkrachten werd de volgende vraag gesteld:

Heeft iemand in vaste dienst recht op een vol rooster?

— Dit hangt af van de soort van benoeming die men heeft, n.l. of men is aangesteld als leerkracht met een volledige betrekking of als uurleerkracht. E.e.a. staat in de benoeming omschreven.

Voorstellen die ter tafel zijn gekomen om een terugloop van het aantal uren werk voor de leerkrachten zoveel mogelijk op te vangen waren:

— Te kijken of de AVO-leerkrachten aanvulling van het aantal uren op andere scholen kunnen krijgen, waarbij de vraag aan de orde kwam of zij eventueel bereid zijn uren te geven aan de avond-mavo.

— Te kijken of mensen met l.o.-akten aanvulling van het aantal uren kunnen krijgen op basisscholen, waaronder eventueel diensturen.

Hierbij werd aangetekend dat de bezoldiging voor een leerkracht bij het basisonderwijs lager ligt dan voor een leerkracht bij het voortgezet onderwijs.

Voorts is ook gesproken over de verschillende faktoren waarmee rekening gehouden zal moeten worden bij het verdelen van de pot, m.n.:

— Welke akten iemand heeft.

— Dat iemand met 20 uren de secundaire voorwaarden behoudt.

— Dat vastbenoemden voorrang hebben boven tijdelijk benoemden.

— Of je gehuwd bent of ongehuwd, kostwinster of niet.

Ook het punt Hotelvakschool is aan de orde gekomen. De leerkrachten zouden zelf na moeten gaan wat de mogelijkheden daar zijn. Er zijn wel advertenties verschenen, maar de situatie was toen onduidelijk.

Doordat niet alle leerkrachten aanwezig waren is het niet gelukt vaste afspraken te maken. Er is echter wel afgesproken dat de Simar met de SKOA gaat praten over de sluiting van Paso Sigur, de konsekwenties daarvan en de mogelijkheden e.e.a. voor de leerkrachten zo goed mogelijk op te vangen. Inmiddels is een vergadering aangevraagd maar wij mochten tot op heden geen reaktie daarop ontvangen.

De vergadering met de SKOA heeft inmiddels plaats gevonden en men is zich bewust van de problemen.

Nagegaan zal worden in hoeverre het mogelijk is de pot zo eerlijk mogelijk te verdelen, nadat vastbenoemden en kostwinners voorzien zijn. E.e.a. zal terdege bekeken moeten worden vanwege de vele specifieke akten die verschillende mensen werkzaam in het onderwijs hebben. Ook zal gekeken worden in hoeverre de AVO-mensen op andere typen scholen geplaatst kunnen worden.

De SKOA kon ons overigens meedelen, dat het B.C. inmiddels besloten had Paso Sigur niet in één keer op te heffen (v.w.b. het L.B.O.) maar deze af te bouwen, hetgeen inhoudt, dat er geen eerste klas meer komt. De opleidingen zouden vooralsnog gehandhaafd blijven en nagegaan zou worden in hoeverre de opleidingen op Paso Sigur geconcentreerd kunnen worden.

Inspraak in het onderwijs

Sinds de oprichting van de eenheidsbond van de leerkrachten van Aruba, is het accent steeds meer komen te liggen op participatie van het veld in het onderwijsgebeuren. Dit is bij de oprichting van de bond, op eilandsniveau, geïnstitutionaliseerd voor rechtspositionele zaken in het Georganiseerd Overleg Onderwijzend Personeel (GOOP) en voor onderwijskundige zaken in de Onderwijscontactcommissie.

Het GOOP bestaat uit leden aangewezen door de Simar en aan de andere kant de bestuursgemachtigden van het B.C. Het B.C. benoemt de voorzitter en de Simar draagt de secretaris voor. De Onderwijscontactcommissie wordt gevormd door het departement (land), Onderwijszaken (eilandgebied), de bijzondere schoolbesturen en de Simar.

De laatste jaren hebben we geconstateerd dat er bij deze inspraakorganen bijzonder weinig uit de bus komt. De hoofdoorzaak van dit niet-functioneren is voornamelijk: de lakse houding van het B.C. Adviezen worden ingediend en daarna zwijgt dit B.C. in alle talen. Deze houding komt weer eens typerend naar voren met het laatste advies dat reeds in 1980 is ingediend door de Onderwijscontactcommissie. Door de schoolbe- →

sturen werd als probleem gesignaleerd, dat er geen vervangers zijn te krijgen. De huidige wijze van het honoreren van een vervanger komt nogal willekeurig over en vooral het wel of niet uitbetalen van vakantiedagen vormde voortdurend een probleem. Het kwam er in de praktijk op neer, dat de invaller (ster) per saldo minder ontving voor de bepaalde periode, dan wanneer hij/zij normaal in dienst zou zijn.
Dit had uiteraard tot gevolg dat het moeilijk werd invallers te vinden. De Onderwijscontactcommissie heeft daarom een formule uitgewerkt om de vakantiedagen te berekenen in het salaris per gewerkte dag. Tot op heden is er geen enkele reactie op het voorstel ontvangen en hebben de schoolbesturen nog steeds het probleem, dat ze voor vervanging moeilijk leerkrachten kunnen krijgen.
In het GOOP zien we hetzelfde. De laatste jaren werd het GOOP dan nog wel bij elkaar geroepen, maar de bestuursgemachtigden kwamen vaak zo slecht voorbereid, dat er van overleg geen sprake was. Er waren doorgaans reeds vooraf standpunten ingenomen en wat valt er dan nog te bepraten. Het voorbeeld hiervan was de MTS-kwestie. Afgelopen jaar hebben de GOOP-leden van de Simar reeds een vergadering aangevraagd, waar tot op heden nog niet op is gereageerd. De voorzitter heeft geen tijd, of is uitlandig. Je kunt natuurlijk elke aktieve adviescommissie op dood spoor zetten door hun adviezen naast je neer te leggen en te "filen" in de prullebak. Wanneer de druk aan de andere kant te groot wordt, leidt dit natuurlijk tot excessen, zoals verleden jaar is gebleken bij de MTS-kwestie.
Wanneer je je realiseert dat dit in een democratisch land gebeurt, dan kun je de democratie net zo goed tussen aanhalingstekens plaatsen. De Simar heeft er de laatste jaren voornamelijk naar gestreefd om direct contact met de gedeputeerde te onderhouden. Ook dit gaat niet van een leien dakje. Het voorbeeld is wel de moeilijke totstandkoming van de evaluatiecommissie. Tot anno 1982 moeten we constant aan de bel blijven trekken. Dat in een democratie de belanghebbende groepen naar hun mening gevraagd dienen te worden, schijnt nog steeds niet te zijn doorgedrongen.

Voor wat de relaties met het land betreft, zien we juist een tegengestelde ontwikkeling. Na de aktie van 1975 is bij protokol vastgelegd het instellen van een Georganiseerd Overleg Leerkrachten (GOL) en een overlegorgaan voor onderwijskundige zaken. Zolang deze beide organen niet zijn geïnstitutionaliseerd, is er direct contact met de minister. Voor wat de relatie betreft met de desbetreffende ministers van onderwijs, waren er zo goed als geen problemen en zijn er altijd open vergaderingen geweest zowel met minister Frank als met minister Veeris, of met het departement.
Afgelopen jaar is bij landsbesluit 1981 — 318 de Onderwijscommissie Nederlandse Antillen een feit geworden. Deze commissie bestaat uit: 8 leden van overkoepelende organisaties van onderwijzend personeel van de verschillende eilandgebieden, 8 leden van overkoepelende organisaties van oudercommissies en 8 leden aangewezen door de schoolbesturen. Deze commissie houdt zich alleen bezig met aangelegenheden van onderwijskundige aard. Voor wat het GOL betreft, stuit de institutionalisering voornamelijk op de ingebouwde feed-back procedure. Deze procedure houdt in, dat, als de minister afwijkt van het advies van de commissie, hij de commissie schriftelijk in kennis dient te stellen van de redenen van afwijking en de commissie de gelegenheid moet geven wederom nader advies uit te brengen. In het Georganiseerd Overleg Ambtenaren, is deze feed-back procedure niet aanwezig en kan de minister ieder GOA-advies naast zich neer leggen, waarmee de diskussie is gesloten. Door dit procedureverschil tussen het GOA en het nog in te stellen GOL is het GOL tot nu toe nog niet geïnstitutionaliseerd. In de praktijk hebben we de regering slechts een paar maal op het protokol van 1975 moeten wijzen, dat de onderwijsbonden gehoord dienen te worden wanneer het hun rechtspositie aangaat. Rechtspositionele aangelegenheden worden door de regering meestal besproken met de gezamenlijke overheidsbonden, waarin dan ook de onderwijsbonden zitting hebben.
In de verkiezingstijd weet de een nog beter te vertellen dan de ander wat democratie precies is . . . no predik'é, pero praktik'é. ●



Dat in een democratie de belanghebbende groepen naar hun mening gevraagd dient te worden, schijnt nog steeds niet te zijn doorgedrongen. (MTS-staking, kort geding)

• INGEZONDEN •

REACTIE op 'BIJZONDERE GRAWATA'

Aan redactie: Skol & Komunidat.

Onderwerp:
Reactie op 'Bijzondere Grawata' in no. 4, aprel 1982.
Verzoek om plaatsing.

Auteurs van Skol & Komunidat zijn gewoonlijk erg gevoelig voor elke vorm van discriminatie. In de 'bijzondere grawata' echter druipt het van discriminerende insinuaties, extra aangedikt door de gekozen 'grawata-stijl-vorm'. Duidelijk wordt gesuggereerd, dat de ideale onderwijsmens nul punten dient te scoren.
Hier is dan het 'fotomodel' van deze ideale mens:

handen in de zij, grof in zijn| haar woordkeuze, lang haar, draagt jeans of korte jurk, geeft behoorlijke inkijk in blouse, hokt, is ongehuwd en heeft veel kinderen, is jammer genoeg lid van de vakbond. Verder is hij| zij nihilist (12 keer 'nee').

Aan dit 'fotomodel' vertrouwen ouders hun kinderen het veiligste toe.
Weten de auteurs wat je je moet voorstellen bij:
— een zwevende gelaatsuitdrukking?
— een zalvende woordkeuze?
— een gesloten oogopslag?
Grawata betekent volgens Mario Dijkhof: jeuken, krabben. Nou, dat jeuken heb ik behoorlijk gevoeld en ik heb stevig gekrabd.

A. VERHOEVEN
— werkzaam bij het bijzonder onderwijs. (U ook?)
— lid van de vakbond. (Jammer genoeg — nog — wel). ●

STUDIE-WEEKEND

Havo-3 Peter Stuyvesant College (Curaçao) / Colegio Arubano (San Nicolas):



"Curaçaoënaars zeggen van de Arubanen dat ze over het algemeen te veel drinken, dat ze vrij dom zijn en bovendien zwaar discrimineren. Ze kijken neer op mensen die zwart zijn.
Arubanen zeggen dat de Curaçaoënaars ruw zijn, messetrekkers, dieven, ruziezoekers en . . . lelijk.
M.a.w. Curaçaoënaars en Arubanen discrimineren elkaar.
Is het waar dat alle Arubanen dronkaards zijn en zijn alle Curaçaoënaars messetrekkers? Kan men dat werkelijk bewijzen?"
Met deze pittige zinnen werd een discussiestuk ingeleid dat diende als uitgangspunt voor een studieweekend van de 3-HAVO-klassen van het Peter Stuyvesant College uit Curaçao en de 3-HAVO-klassen van het Colegio Arubano, afdeling San Nicolas, in het Washington-centrum te Noord.
Gedurende het lange weekend van 1 mei jongstleden hebben de leerlingen van genoemde scholen zich intensief bezig gehouden met alles wat te maken heeft met bestaande, uitgesproken en onuitgesproken vooroordelen tussen Arubanen en Curaçaoënaars. We laten hier de rest van het discussiestuk volgen:

EEN OPMERKELIJK INITIATIEF!

Oorzaken van vooroordelen tussen Aruba en Curacao

"Wat betekent discriminatie?
In veel gevallen laten mensen zich leiden door meningen van anderen die slechte informatie geven zonder dat er bewijsmateriaal voorradig is. Het ergste van alles is dat men op grond van slechte of onvoldoende informatie de groep anders gaat behandelen. Men gaat de groep discrimineren.
Discriminatie betekent dan ook: Het ongelijk of minderwaardig behandelen van personen of groepen op basis van kenmerken die niet ter zake doen, niet belangrijk zijn.
Of ik zwart ben of blank, of ik man of vrouw ben, dat ik alleen gympies aantrek en geen sjieke schoenen kan of wil kopen, is niet belangrijk om te bepalen of wij vrienden van elkaar kunnen zijn, is niet belangrijk om een baan te krijgen, is evenmin belangrijk om goed behandeld te worden door de docent die voor de klas staat.
Wanneer men discrimineert, behandelt men een persoon niet als persoon met individuele kenmerken, maar als exemplaar van één soort: Je bent vrouw en niet Lillian Maduro. Je bent mariko (homosexueel) en niet Alfred. Je komt uit een wijk waar alle mensen arm zijn en velen verslaafd aan drugs. Je bent Curaçaoënaar de messetrekker of Arubaan de dommerd.
Je ziet het: diverse groepen kunnen in de samenleving gediscrimineerd worden. Ze worden vaak als groep getypeerd.
Wij spreken van sociale discriminatie bij bijv. de man-vrouwrelatie of rijk-armrelatie. Maar wanneer een bepaald ras of minderheidsgroep (bv. de Engelssprekenden op Curaçao en Aruba) ongelijk wordt behandeld door een ander volk, dan spreken we van rassendiscriminatie. Deze heeft meer te maken met het uiterlijk van de mens. Nu is het niet zo, dat mensen als racisten geboren worden. Mensen worden racistisch gemaakt.
Waarom worden er nu tegenstellingen tussen Curaçaoënaars en Arubanen opgeroepen en aangewakkerd?
Om deze vraag te kunnen beantwoorden, moeten we de politieke situatie op de Antillen bekijken.
De Antillen zullen spoedig onafhankelijk worden. Aruba wil zijn onafhankelijkheid zo snel mogelijk verkrijgen en heeft de indruk, dat Curaçao hem hierbij tegenwerkt.
De rest van de Antillen (dus ook Curaçao) wil de komende tijd geen onafhankelijkheid en ze vinden, dat ze nu — door de haast van Aruba — een onafhankelijkheid wordt opgedrongen, die ze niet willen.
Het onafhankelijkheidsproces is nergens van een leien dakje gegaan. In alle kolonien die hun onafhankelijkheid hebben gekregen, ging dit gepaard met problemen.
Het is vaak voorgekomen, dat bij het onafhankelijk worden van een land, verschillende bevolkingsgroepen tegen elkaar worden uitgespeeld. Het voormalige moederland probeert de verschillende groepen tegen elkaar uit te spelen om de bevoorrechte positie te kunnen handhaven. Als de verschillende bevolkingsgroepen onderling met elkaar strijden, kunnen ze geen eenheid vormen →

(vervolg op pag. 18)

DRIESSEN: beHARTigen met het ACCENT op...



Professor doctor pater Willem Driessen O.P. gaat weg van de APA.
Toen wij tot die conclusie kwamen, nadat we in april van de SMOA het verzoek kregen de advertentie, waarin om een APA-direkteur/direktrice gevraagd wordt, te plaatsen, overviel ons die gedachte toch wel enigszins. APA en Driessen zijn bijna synoniemen geworden in onze onderwijsgemeenschap; vele mensen noemen hem ook: 'APA-Driessen'.
Voor hem zelf echter kwam het besluit op zich niet als een grote verrassing; hij houdt nl., zoals de meeste mensen, zijn leeftijd bij. Het schoolbestuur doet dat kennelijk niet zo nauwgezet, want toen Driessen in juni 1980, vlak vóór hij 60 jaar werd, de SMOA van dat feit op de hoogte bracht en tegelijkertijd verzocht om nog een jaar te mogen aanblijven, kreeg hij geen enkele reactie.
Pas in februari 1982 ontving hij van het B.C. bericht, dat zijn verzoek ingewilligd was, maar dat men vanaf 1 juli a.s. geen gebruik meer wenste te maken van zijn diensten. Over die datum (1 juli) en over het 20 maanden wachten op antwoord is de heer Driessen helemaal niet zo te spreken, maar daarover laten we hem straks zelf aan het woord.
Een ieder die pater Driessen enigszins kent, zal het met ons eens zijn dat het een bijna onmogelijke taak is om hem een 'niet te lang' interview af te nemen. Zijn wijze van praten, die overigens in velerlei opzicht zeer boeiend is, leent zich daartoe niet.
De plaatsingsmogelijkheden van dit nummer van Skol & Komunidat dwongen ons er echter toe om het bijna 2 uur durende gesprek dat we met hem hadden, behoorlijk in te korten.

Toevallig op Aruba beland

Voordat de heer Driessen aan het eind van de jaren zestig enige tijd in het kader van een 'exchange visiting program' in Washington D.C. les had gegeven aan het opleidingscentrum voor de Dominicanen en aan de Catholic University, is hij vanaf 1952 verbonden geweest aan het 'Albertinum' (theologicum van de Dominicanen) in Nijmegen. Al tijdens zijn studietijd in Leuven gaf hij les in vroegchristelijke theologie en -geschiedenis.
Tijdens zijn lessen in Washington poogde hij een interpretatie te geven van de vroegchristelijke leerstellingen als van betekenis zijnde voor vandaag.
Door de plotselinge dood van Bram Derksen (Driessens' voorganger op de APA) is hij meer in de filosofie terechtgekomen. Per toeval is hij in 1970 op Aruba beland. Toen hij wegging uit de V.S., was hij van plan om via Curaçao naar Peru te gaan om enkele confraters te bezoeken en om dan via de Soedan in Afrika, waar zijn broer zat, naar Nijmegen terug te gaan.
"Op een gegeven ogenblik, bij 't 10-jarig bestaan van het Colegio geloof ik, waar de bisschop ook bij was, is hij (de bisschop) teruggekomen op Curaçao en toen heeft hij aan de overste van de Dominicanen gevraagd of Driessen misschien niet voor een half jaartje godsdienstlessen wilde komen geven op de Arubaanse Pedagogische Akademie. Degene die het deed wou toch eigenlijk wel graag weer pastoor worden en Driessen wilde in ieder geval nooit graag pastoor worden en dat zal ie ook nooit worden ook. Ik bedoel dus: 'pastoor met een parochie'; ik heb dus altijd in de studie, de opleiding gezeten. Nou, dat boden ze mij dus aan en toen dacht ik bij m'n eigen: verdomme, dat is de enige manier voor mij om misschien wat meer, wat dieper in contact te komen met wat er hier op het eiland gebeurt, met de mensen zelf.
Nou, dat is verder geregeld en ik heb dat gedaan. Nou was dat 't halfjaar met de staking (maart '70). Ik moet je eerlijk zeggen: ik stond verbaasd hoe allemaal zusters meestaakten.
Ik ben toen op zoek gegaan naar wat de motieven waren van die zusters om met een staking mee te gaan doen, want dat was toch voor mij nog ergens een vreemd verschijnsel hoor. Ik bedoel, ook het lid zijn van een vakbond was helemaal iets vreemds voor mij. En die zusters die schaarden zich daar bij in!
Nou en ik stond sterk onder de indruk van wat de echte motieven waren: ze staakten niet zozeer voor de 'topic', alswel door het feitelijk frustrerende gevoel dat er geen enkele vorm van werkelijk contact was, behartigend contact, voor de zaak waar zij voor stonden, met de mensen die 't moesten regelen. En dat is volgens mij nog steeds zo; dat is in 10 jaar ook gewoon gebleven: er is geen enkel menselijk contact en dat is het enige wat ik met klem iedere keer opnieuw weer probeer te argumenteren en het-lukt-schijnbaar-niet!!
Het zijn volkomen twee andere werelden. Als ik 't met Naipaul zou moeten zeggen: ze leven alleen maar in een 'mimic world', een imitatiewereld van een stel formules en formulieren, maar wat er wérkelijk aan de gang is, dát weten ze niet".

Krankzinnige situatie

Driessen doelt hier niet alleen op de behartiging van de belangen van het onderwijs, maar ook duidelijk op die van het personeel. Hijzelf bijvoorbeeld, die te laat in dienst kwam om nog voor pensioen in aanmerking te kunnen komen, moest toevallig in de krant lezen, dat mensen die tenminste 10 jaren werkzaam zijn geweest, recht hebben op een uitkering bij wijze van pensioen. In juni '80, even voor hij 60 werd, heeft hij zijn schoolbestuur (SMOA) gevraagd of hij een jaar langer zou mogen doorwerken om de 10 jaar als direkteur vol te kunnen maken.
"Ik heb 20 maanden op antwoord moeten wachten. En dan is dat antwoord positief (uiteraard, want dat jaar extra is allang voorbij!), maar er wordt meteen bijgezegd: de subsidie houden we in met ingang van 1 juli 1982. Waarop ik zeg: ja, luister, dat vind ik kleinzielig; dit is een vergissing, dat moet natuurlijk 1 augustus zijn. Ik ben ook op 1 augustus benoemd en bovendien vind ik het gewoon menselijk incorrect om tijdens het studiejaar ineens een direkteur eruit te zetten.
Toen hebben de leerkrachten een beroep gedaan op het bestuur om 't veranderd te krijgen in 1 augustus en dat is ook pertinent geweigerd, zonder ook →

maar enige opgaaf van redenen. Hoe kan ook een brief van Booi (Eilandgebied) een andere van dezelfde Booi (SMOA) tegenspreken? Kijk, zoiets is natuurlijk voor het onderwijs een bijzonder kwalijke konstruktie: dat namelijk nooit het Bevoegd Gezag als een duidelijk opgestelde autoriteit van deze school voor deze school in de bres springt, maar voortdurend niets anders zegt als: 'We zullen 't wel even bij Onderwijszaken vragen'. Dat is natuurlijk krankzinnig; ik noem dat gewoon een krankzinnige situatie. Zij moeten op een of andere manier duidelijk voor hun mensen opkomen. En dat ze iemand 20 maanden laten wachten, zonder dat er een woord over gezegd wordt, of dat je 't zelf aaiend moet komen ophalen — want dat is het eigenlijk — nou, daar walg ik langzamerhand van hoor. Het is duidelijk, dat de verhoudingen t.o.v. waar zij voor staan, gewoon niet aanwezig zijn".

Fijn, fijn, fijn!

"U hebt, ondanks deze negatieve aspecten, toch wel vreugde beleefd gedurende uw periode van 12 jaar, anders was u allang weggeweest natuurlijk".

Driessen: "Mijn voorganger, ik hoor 't hem nóg zeggen, zei: 'Als ik mij afvraag waarom ik hier zit, met twee mooie aanbiedingen om in Nederland te komen werken, dan kan ik maar één antwoord geven: de verhoudingen met de instanties buiten mijn school zijn ver-schrik-kelijk! Er is geen enkele reden om daarvoor het werk te doen. De verhouding met de leerkrachten en met de studenten is gewoon: fijn, fijn, fijn!' En ik moet zeggen: er is in deze jaren, wat mijn persoonlijke ervaring betreft, niets zo waar geworden als deze uitspraak van Derksen. Wat me ook ontzettend heeft geboeid en nog steeds boeit, is dat de kleinschaligheid op dit kleine eiland zo interessant andere perspectieven geeft dan in Europa of de V.S. Maar 't meest pijnlijke dat ik in 't onderwijs zie en dat ik zelfs maatschappelijk zie — met het hele streven naar onafhankelijkheid — is het feit dat dit niet geaccepteerd wordt; dat er niets hier gebeurt wat vanuit dat kleine eiland naar boven gebracht wordt. Iets wat hier groeit, proberen iets beter te laten groeien. Wat hier gebeurd is in die 10 jaren, dat is, dat men, op Antilliaanse schaal, eigenlijk niet veel verder gekomen is dan: 'het moederland heeft 't, dus moeten wij 't ook hebben'. Allemaal verschillende instituten, met eigen direkteur, met eigen weet-ik-verder-wat-allemaal. En dat wordt allemaal hier — Fanon noemt dat: — 'geparachuteerd' boven het eiland. En alles wat op het eiland 'geparachuteerd' wordt is niet nodig; het wordt pas nodig wanneer 't door de mensen gevoeld wordt en gezegd wordt: 'Wij moeten *dit* gaan doen'. Dan moet je op Arubaanse schaal veel meer gaan kijken in de richting van: welke *taken* moeten er verricht worden en laten wij mensen, *eigen mensen* zien te vinden, die die taken gaan behartigen. Fanon zegt er dan wel bij: 'Als je op een gegeven ogenblik duidelijk hulp van een ander nodig hebt en kunt krijgen; neem die hulp, maar alleen op voorwaarde dat dit het proces van wat van beneden af vanzelf, dus zelfstandig naar boven komt, sterker wordt'. En niet, dat er wéér een rapport op tafel komt en wéér een projekt van buiten af wordt ingeplant met 't gevolg, dat alles wordt kapotgetrapt. Enfin, een Rotterdammer noemt dat: 'naaien met een heimachine'."

Confessionele gebondenheid: hypocrisie

"Om nog even terug te komen op het schoolbestuur: vindt u 't eigenlijk wel juist dat een school als de APA onder een katholiek schoolbestuur ressorteert?"



Driessen: "Nee, luister; ons schoolbestuur is duidelijk niet exclusief katholiek; er moet ook volgens de statuten steeds iemand van de prot. chr. gemeenschap in het bestuur zitten. Wat dat betreft is 't dus meer oecumenisch, algemeen christelijk.

Maar ja, wél kan ik zeggen dat ik 't gewoon onzin vind dat er nog schoolbesturen bestaan die confessioneel gebonden zijn, aan kerken gebonden zijn. Maar ik ben wél voor Bijzondere Schoolbesturen, die duidelijk de beslissingsbevoegdheid hebben voor 't benoemen van hun mensen. Maar die moeten dan ook op een of andere manier voor het doen en laten van hun school opkomen. Zo'n bestuur moet ergens een representatie van de maatschappij zijn, zodat de politici niet met de scholen kunnen spelen. Als deze school geen bijzonder schoolbestuur had, dan zou hier zonder meer één van de politieke figuren, door de partijraad benoemd, direkteur worden. En dat vind ik volkomen onjuist".



"We zijn nu toch in de buurt: wat vindt u van de beleidsnota?"

Driessen: "Nou, ik moet je zeggen, ik vond 't een sterk stuk in het algemeen. Maar de laatste passage over 't intrekken van de subsidie van de bijzondere schoolbesturen is een hele grote misser van hen; dat hadden ze met hun klompen kunnen aanvoelen. Dat was een tactische fout.

Ik ben aan de andere kant tegen aan kerken gebonden scholen; voornamelijk omdat het hypocrisie is, de zuiverste vorm van hypocrisie. Ik bedoel, als jij op een gegeven moment op Mon Plaisir, in het protestants-christelijk onderwijs, meer dan 50% katholieke kinderen hebt zitten, dan is dat hypocrisie. Als er op een gegeven ogenblik mensen, wanneer er genoeg komen, ontslagen worden, omdat ze in het geboorteregister bij de Burgerlijke Stand hebben staan dat ze niet katholiek zijn, terwijl ze 10 jaar gewerkt hebben aan een katholieke school, noem ik dat hypocrisie, en hele erge ook! Ik heb 't overal gezien: de gebondenheid aan de kerkelijke overtuiging is helemaal uit het schoolwezen weggetrokken en het is gewoon zonder meer een streekschool geworden. De mentaliteit van de streek moet op een of andere manier in die school gerepresenteerd worden. En dat de godsdienstige opvoeding ook binnen zo'n school een plaats krijgt, maar die taak moet verzorgd worden door de geloofsgemeenschap.

Ik geloof erin dat de regering helemaal financieel voor de scholen moet zorgen, dat ze de administratie in een groot straf bureau moet onderbrengen, waaraan alle scholen onderworpen moeten zijn. Maar de geestelijke inhoudelijkheid, daar moet een duidelijk buiten-politieke — of alleen een échte politieke — instantie voor zorgen. Het partij-politieke is hier zó akelig sterk, dat ik de ontwikkeling helemaal terug naar de politiek ontzettend hachelijk vind en structureel fout.

Het is wel zo — en dat is een voordeel — dat ze (de Beleidsnotacommissie) hierdoor wel een ontzettende belangstelling over een hele grote menigte gebracht hebben. Want ik heb nog niet in mijn tien jaren meegemaakt, dat een rapport zó sterk in de hele bevolking a.h.w. ter sprake is gebracht".

Opvolging

Tenslotte gevraagd naar hoe hij de persoon van zijn opvolger/ster ziet, houdt de heer Driessen zich — begrijpelijk — nogal op de vlakte. Hij is daarover wel gehoord door het bestuur, maar laat de verdere ontwikkeling ervan over aan het personeel en de studenten.

"Op dit moment is het natuurlijk wel, volgens mij, erg belangrijk dat, — met die ontwikkeling van het ASPA-projekt, met de ontwikkelingen i.v.m. de beleidsnota, de nieuwe hogescholen — er iemand zit, die zich ergens reëel al met deze zaken in de afgelopen jaren voortdurend heeft beziggehouden. En dan: iemand die toch ergens onze goede verhoudingen met Curaçao, die nu een jaar hersteld zijn, duidelijk blijft behartigen, ondanks wat ze op Aruba ook willen. Het is niet zo, dat we een imitatie P.A. van Curaçao willen, maar een opleidingsinstituut voor deze gemeenschap, vanuit deze gemeenschap opgegroeid, dat is het allerbelangrijkste. Met de gegevens van de beleidsnota zouden we op een eerlijke manier vanuit onszelf kunnen gaan denken. Maar dat betekent uiteraard, dat de mensen die kúnnen denken op dit eiland, ook erbij betrokken worden, dat er naar hen geluisterd wordt. Kijk, en dát is iets wat nog totaal van de grond moet komen". ●

Een opmerkelijk initiatief!

(vervolg van pag. 15)



waarden en niet onder Nederlandse voorwaarden.
Hoe kunnen wij er voor zorgen dat we elkaar meer als broeders en zusters gaan beschouwen? We zullen ons te allen tijde moeten informeren. We zullen ons steeds moeten afvragen wat de zaken zijn die wij samen kunnen oplossen, uitgaande van respect voor eenieder.
De jeugd moet leren zich steeds mondiger te gedragen. Dat wil zeggen, dat de jeugd niet alles voor zoete koek moet aannemen, maar zelf een mening vormen door met zoveel mogelijk mensen hierover te discussieren.
Inspraak eisen is niet gemakkelijk. Je zult dat moeten leren door bv. te participeren in de leerlingenraad, in discussies in de klas, in een jeugdorganisatie, bv. de jeugdvoetbalclub.



om goede voorwaarden te eisen van hun voormalige moederland.
Toen Suriname onafhankelijk werd, gingen creolen en hindoestanen elkaar te lijf. Nederland stelde de voorwaarden voor de onafhankelijkheid en Suriname had die te accepteren.
Precies hetzelfde staat ook te gebeuren op de Antillen. Curaçaoënaars en Arubanen beschuldigen elkaar over en weer. Arubanen noemen Curaçaoënaars King Kongs en Curaçaoenaars noemen de Arubanen domme wezens, ganzen.
Aruba zegt, dat Curaçao de oorzaak is van het achterblijven van Aruba, door Curaçao kan Aruba zich niet goed en snel ontwikkelen. Curaçao wil zijn bevoorrechte positie op bepaalde gebieden niet kwijt.
Waar ligt de werkelijke oorzaak van het ontstaan van bovengenoemde problemen?
Nederland heeft deze onrechtvaardige relatie tussen de eilanden gecreëerd. Vanaf het begin van de kolonisatie van deze eilanden door Nederland is slechts één eiland ontwikkeld (Curaçao) van waaruit de hele Antillen konden worden gedomineerd. Dit is voor een groot deel zo gebleven tot de dag van vandaag. Dit betekent echter niet, dat het Curaçaose volk het Arubaanse volk onderdrukt. Integendeel, een heleboel problemen die de Arubanen hebben, bestaan ook op Curaçao, bv. slecht onderwijs, grote werkeloosheid, krotwoningen, slechte sociale voorzieningen.
Maar wie bepaalt uiteindelijk, waar ze hun kapitaal zullen investeren, hoeveel ontwikkelingshulp ze zullen geven?
Wie bepaalt wanneer en hoe Aruba onafhankelijk zal worden? Het is van groot belang dat we proberen mogelijkheden te zoeken om (gezamenlijke) problemen samen op te lossen en dat wij samen een eenheid vormen om gunstige voorwaarden te verkrijgen voor de onafhankelijkheid van de Antillen.
Natuurlijk moet het Arubaanse volk gelijke rechten krijgen. Natuurlijk moet het Aru-



baanse volk de onafhankelijkheid krijgen als zij dat wil..
Maar er zijn heel wat politici op Aruba die misbruik maken van de rechtvaardige strijd van het volk van Aruba. Er zijn ook heel wat politici op Curaçao die, uitgaande van de vele problemen die we op Curaçao hebben, het Curaçaose volk angst aanjagen voor de komende onafhankelijkheid. Ze spannen het volk van de beide eilanden voor hun karretje om elkaar te bestrijden. Want uiteindelijk gaat het deze politici niet om de algemene belangen van het Arubaanse en het Curaçaose volk. Ze bestrijden elkaar omdat ze hun bevoorrechte positie niet kwijt willen. Of ze willen meer economische, politieke macht krijgen ten koste van elkaar.
Dat het hun niet om het algemeen belang van deze volkeren gaat, blijkt uit het feit dat ze alle lof hebben voor het Nederlandse kolonialisme. Ze prijzen het kolonialisme dat verantwoordelijk is voor de onderlinge problemen. Ze willen dat Nederland onze problemen oplost in plaats van hard te werken om de eigen problemen zelf op te lossen.
Uiteindelijk zullen we onafhankelijk moeten worden, maar we moeten een onafhankelijkheid verkrijgen onder Antilliaanse voor-

Een geinformeerde jeugd geeft moed voor de toekomst, geeft moed voor het scheppen van een betere samenleving. ❞

Gebrekkige informatie

Middels diverse werkvormen hebben de leerlingen, onder leiding van hun leerkrachten, dit onderwerp van verschillende kanten belicht, in het begin aarzelend, maar later zeer geanimeerd. Er werd uitvoerig in groepen en plenair van gedachten gewisseld over het centrale thema. Uiteraard kwam daarbij ook de kwestie van het Arubaanse onafhankelijkheidsstreven aan de orde en opvallend was daarbij, dat over en weer dezelfde cliché's werden gebruikt als die we aantreffen bij de ouderen. Naarmate het weekend vorderde werd het echter iedereen duidelijk dat veel van deze cliché's en vooroordelen op een gebrekkige wederzijdse informatie berustten en voelde men de behoefte aan uitgebreidere en beter informatie over elkaar; wellicht het belangrijkste resultaat van dit studieweekend.
Ofschoon het grootste gedeelte van dit weekend aan studie gewijd was, bood het programma toch de nodige afwisseling. Zo is er ook een feestje gehouden, werd er een excursie over het eiland georganiseerd en was er een barbeque op het strand. Op deze wijze werden er op informele wijze vele vriendschapsbanden gelegd.
Hoewel de organisatie van dit studieweekend niet zonder problemen is verlopen, geloven wij toch dat dit soort initiatieven alleszins navolging verdienen. Ook de leerlingen zijn deze mening toegedaan en in dit verband werden de leerlingen van Colegio San Nicolas dan ook uitgenodigd door de leerlingen van het Peter Stuyvesant College om een vervolgbezoek te brengen aan Curaçao. In San Nicolas zijn de leerlingen van 3-HAVO nu reeds begonnen aan de voorbereidingen voor dit bezoek en het is te hopen dat hun enthousiasme beloond wordt. Een voorbeeld voor de ouderen! ●